Ч. 185 (15.0[illegible]6. Львів, середа 24. серпня 193[illegible] Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504 000.
„ Банку Чеських Леґіон. Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
четвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

XIV. Конґрес европейських національностей у Стокгольмі.

Конгрес европейських національностей, який щороку відбувається в літніх місяцях, збирається цим разом — як ми вже свого часу згадували — у днях 25. і 26. серпня. Минулого року Конгрес радив у Льондоні, викликуючи серед тамошніх політичних і наукових кол значне зацікавлення тепер вибрано Стокгольм, осередок скандинавського світу, місцем нарад. Засідання будуть відбуватися за згодою ректора стокгольмського університету проф. д-ра Тунберга у приміщеннях правничого факультету. Предметом нарад будуть актуальні проблеми національних меншин, а метою праць Конгресу є промощувати шлях для мирної і легальним шляхом доконуваної розвязки загальних проблем.

У Конґресі возьме участь також українська делеґація, а саме у складі 5 осіб з Галичини і 1 українського відпоручника з Румунії; чи приїде також який український представник Закарпаття, дотепер невідомо. З уваги на те, що Конґрес не перейде хіба мовчки над справою перебудови чехословацької републики, булаб — нехай тільки з пропаґандивних мотивів — шкода, якби в цій справі забракло українського голосу.

Про наради Конґресу та виступи українських делеґатів — будемо своєчасно інформувати.

Сензаційні арештування в Москві.

Совіти перед військовою диктатурою?

До Льондону прийшла вістка, що всі військові округи вислали до Сталіна делеґації, які

зажадали в імени війська зірвання переговорів з Японією та вільної руки для далекосхідного командування.

Сталін заявив, що це недопускальне, щоб військо мішалося до справ підчинених комісаріятові заграничних справ і заповів, що на майбутнє витягне консеквенції з таких фактів.

Відтак Сталін відбув конференцію з Єжовом, який ствердив, що йде тут про опозицію, яка хоче накинути совітам військову диктатуру.

На приказ Єжова арештували 60 делеґатів під замітом творення „партії активістів", яка змагає до витворення воєнного настрою, для внутрішньо-політичних цілей.

Серед арештованих є теж ґен. Самойлович, брат славного дослідника підбігунових околиць.

„Все розєднює Францію та Італію".

Італійський публіцист Вірджініо Ґайда гостро критикує закордонну політику Франції. Ґайда пригадує, що французько-італійський договір зі 7. січня 1935 р. казав догадуватися, що Франція залишить Італії вільну руку в Африці. В дійсности Франція пристосувала строгіше санкції, ніж Англія. Французький уряд не признав ще до нині італійської імперії, хоч зробило це багато більших і менших держав. Франція не наладнала з італійською імперією таких взаємин, як це зробила Анґлія. Крім того Франція утруднює імперіяльну італійську торговлю на шляху Джібуті—Аліс-Абеба. В Еспанії Франція веде наступ проти Італії та Німеччини. Далі автор закидає Франції, що саботує анґлійсько-італійський договір, звертаючи одночасно увагу, що підписання подібного французько-італійського договору булоб трудне з огляду на ріжниці, що розділюють Францію та Анґлію в еспанській справі. Ріжниця полягає в тому, що Анґлія не противиться перемозі ґен. Франка. Тому то всіх цих непорозумінь не можна поладнати в одній розмові.

Підготова до наступу на Мадрид.

Пролом на фронті Толедо.

На фронті Толедо на відтинку Фуенте дель Арковіско, національні війська почали вчора великий наступ. По проломанні ворожого спротиву війська ґен. Салікета здобули багато важних позицій, як Моґедас деля Хара, Альде Нуеза де Сан Вартольоме, Ля Стреляя, Вальде Нуеза де Варварі, Рол. Нава Рікомаліяльо і височіняю Остреляя. До неволі попало 400 червоних, між ними командант куріня.

На відтинку Ебро знищено гарматнім і летунським бомбардуванням ворожі становища. До неволі попав цілий полк червоних. Національні війська здобули 34 скорострілів, 800 ручних крісів і 3 повзи та поховали кількасот ворожих трупів.

Барсельона повідомляє, що на фронті Толедо армія ґен. Кеіпо де Лляно поступає вперед на відтинку Фуенте дель Арковіско.

РЕАКЦІЯ ЧОТИРЬОХ СТОЛИЦЬ НА ВІДПОВІДЬ ҐЕН. ФРАНКА.

Предсідник комітету неінтервенції віцемін. Плімавт вернувся з відпустки до Льондону і пішов до міністерства закордонних справ, де студіював відповідь ґен. Франка на британський плян у справі висилки чужих добровольців з Еспанії. Опісля відбув кількагодинну нараду зі знавцями Форін Офісу. В найближчих днях відбуде ще нараду з деякими членами комітету неінтервенції, що небавом зійдеться на засідання, щоб розглянути відповіди уряду з Бурґос і з Барсельони.

Політичні кола Льондону оцінюють відповідь ґен. Франко песимістично. Здогадуються, що становище ґен. Франко підтримає Берлін та Рим і таким способом британський плян зовсім спаралізують. Анґлія вжиє всіх зусиль, щоб спинити Францію перед отворенням піренейського кордону, а Чемберлен шукатиме нових шляхів успішного посередництва.

Французькі політичні кола приняли спокійно відповідь ґен. Франко. Вони підкреслюють, що відповідь уряду в Бурґос не ударемнює дальших переговорів, хоч відсуває можливість висилки чужинних добровольців з Еспанії.

Півофіційні кола в Римі заявляють, що становище уряду в Бурґос є позитивне, послідовне і чесне. Його відповідь доказує, що ґен. Франкові залежить на виконанні пляну і тому вказує на слабі місця британського пляну.

„Ґерманія" пише, що льондонські і паризькі кола неслушно вважають відповідь уряду в Бурґос відмовною.

—o—

НЕПРИМИРНІ СТАНОВИЩА?

З повені вісток про політичну гру, яка відбувається тепер довкола перебудови чехословацької республики, в першу чергу в судетонімецькій справі, виходить, що:

1) чехословацький уряд стоїть далі за територіяльну непорушність держави, бажаючи дати національним меншинам забезпеку трактувати їх в межах істнуючої конституції та на основі ліберально виконуваних законів на рівні з чеським народом; 2) англійський посередник льорд Рунсіман опрацьовує проект територіяльної автономії для чехословацьких національних меншин на їхніх етнографічних областях, залишаючи за центральним урядом у Празі вирішне становище в загально-державних справах; 3) судетські німці, словаки та українці домагаються не тільки якнайширшої територіяльної самоуправи, але також співвирішного голосу в центральнім уряді та власної територіяльної міліції.

Після проголошення обговореного вже на сторінках „Діла" проекту статуту для національних меншин, в якому чехословацький уряд забезпечує національним меншинам національно-культурний розвиток і громадську самоуправу, по чеськім боці зберігають мовчанку щодо дальших кроків і плянів у тому напрямі. Стала відома тільки інформація чехословацького премієра Годжі, призначена для льорда Рунсімана, у справі плянованої пражським урядом обсади деяких урядових місць німцями. Згідно з цією інформацією чехословацьке міністерство почт і телеграфів має настановити в почтовій централі 7 вищих урядовців німецької національности. Деяке число німецьких урядовців має бути приняте в почтовій дирекції в Опаві і Бріксі. Так само міністерство внутрішніх справ, міністерство судівництва та міністерство залізниць має приняти на службу деяку кількість нижчих і вищих урядовців німців.

—

Про плян перебудови Чехословаччини, що його опрацьовує льорд Рунсіман довідуємося з пражських кореспонденцій до англійської преси. „Нюз Кронікл", „Дейлі Гералд" і „Сандей Таймс" приносять у суботнішніх числах цікаву інформацію. В Чехословаччині мають бути створені три автономні німецькі области: 1) область Чеського Лісу до Карльсбаду, 2) область промислової округи на півночі між Ґабльонцом і Хомотовом і 3) область промислової округи Моравії та Шлеську. Ці автономні німецькі области стоялиб у подібнім відношенні як Ірляндія до Анґлії. Чеська меншина та інші меншини на цій території булиб трактовані анальоґічно до німецької меншини в округах з перевагою чеського населення. Околиці, замешкалі в більшости словаками або мадярами малиб бути в подібний спосіб поділені на окремі автономні округи. Всі ті округи висилалиб послів до центрального сойму у Празі. До центрального уряду належалиб справи державної оборони, фінансів та закордонної політики.

Нарис проекту льорда Рунсімана викликав по чеськім боці негодування. Більшість чеської проурядової преси закликає свій уряд не поступитися ні кроку дальше поза оголошений проект статуту. З боку національних меншин проект льорда Рунсімана стрінувся з деякою резервою, зате всю атаку сконцентровано на чехословацького премієра Годжу. Судето-німецький посол Кундт заявив, що всі дотеперішні еляборати Годжі для розвязки пекучої національної проблеми в Чехословаччині представляють собою ніщо інше, як тільки кодифікацію дотеперішніх конституційних основ, законних постанов, розпорядків та урядових практик, які довели до теперішнього хаотичного стану і що судетські німці доти не спочинуть, доки не зломлять чеської геґемонії в республиці.

Про дальші заходи наших земляків у справі здійснення автономії українського Закарпаття, нема ніяких нових вісток. Але з чеської преси виходить, що льорд Рунсіман студіює також проблему нашого Закарпаття, і ми не сумніваємось, що наші закарпатські земляки не проґавлять актуального моменту.

Чи не кривий шлях?

ПРО НАПРЯМНІ ОСВІТИ НАШОЇ МОЛОДІ.

Вакації добігають до кінця. Наша шкільна молодь відпочиває, де може і як може та набирає свіжих фізичних і духових сил до дальшої праці над собою, до науки, освіти, до практичної підготови до життя, щоб у недалекому вже майбутньому гідно заступити своїх батьків у ріжних ділянках збірного народнього життя. Голови батьків і молоді починає обтяжувати нова журба: Щож далі? На який життєвий шлях ступити? Який напрям дальшої освіти вибрати?

Ця журба находить своє глибоке виправдання в теперішніх умовинах нашого національного життя та організаційній структурі сучасного шкільництва, головно середнього. Хто вступає до якоїсь катеґорії сучасної середньої школи, ґімназії чи ліцею, наперед уже витичує майже безповоротно свій життєвий шлях. Тому так важко станути батькові, юнакові та дівчині на сякій або такій постанові. Нічого тут не поможуть навіть і психотехнічні порадні, що можуть відкрити в дитині один або інший нахил. Бо щож поможе яканебудь порада, як талановитий юнак чи дівчина покінчить торговельну, промислову чи технічну середню школу та все одно не найде праці? А праця — одинока основа існування людської одиниці й спільноти.

Оця журба за працю, за можливість прожитку повернула круто в останніх літах наші традиційні погляди на освіту молоді на шлях життєвої практичности. Щораз частіше лунають у нас голоси на зборах, нарадах та навіть відбиваються голосним відгомоном і на сторінках преси, щоб нашу молодь спрямувати до торговельних, промислових і технічних середніх шкіл. Нема в цьому нічого злого, ні дивного. Загальна сучасна розвиткова тенденція народів та специфічне наше національне положення вповні виправдують таке явище.

Але в цьому й лихо, що з природного загального суспільного явища випливає часто однобічність. Однобічність це велика хиба нашого національного думання й життєвої поведінки. Ми не вміємо ніколи вибрати золотої середини, систематичної рівноваги та любимо звичайно кидатися з одної крайности в другу, любимо однобічність тактики. Забуваємо, що кожна однобічність, навіть найдосконаліша, у своїх наслідках для практичного збірного й індивідуального життя небезпечна.

Така небезпечна однобічність запанувала в нас у поглядах і тактиці в справах виховання і освіти нашої молоді. Ми поширюємо безоглядні гасла практичного виховання й освіти нашої молоді, то значить, радимо посилати її головно до торговельних, промислових, технічних та інших фахових шкіл. При цьому справу загальної, скажім виразніше, інтелектуалістичної освіти ми залишаємо в сутінках або свідомо легковажимо. Це саме ми вважаємо загальною та небезпечною однобічністю у вихованні й освіті нашої молоді.

Цим не хочемо обезцінити вартости практичної, фахової освіти молоді. Навпаки, вона в сучаснім моменті для більшости нашої молоді вказана. Але вона не сміє в нас стати однобічним правилом у загальній системі виховання і освіти народу. Признаючи вартість практичної, фахової освіти, не можна одночасно легковажити й обезцінювати значіння загальної, інтелектуалістичної освіти.

Сучасне громадянське життя дуже складне, його всіх потреб не може задовольнити нарід з однобічною освітою. В усіх ділянках громадянського життя народу потрібні люди з ріжною освітою. Потрібні також і люди з загальною, інтелектуалістичною освітою.

Суспільна еліта — а без неї не обійдеться жаден нарід — виводилася дотепер зпоміж людей з загальною, інтелектуалістичною освітою. Як досвід життя повчає, люди з цією освітою дають собі дуже добре раду в усіх ділянках навіть фахової праці; скоро її опановують, поширюють і поглиблюють. Чи треба пригадувати й доказувати, що сучасну нашу кооперацію, торговлю та промисл підготовляли й розбудовували саме люди з загальною інтелектуалістичною освітою? Щойно тепер заступають їх працівники з фаховою, технічною освітою.

Нам треба провідних людей й у сфері інтелектуалістів та ідеалістів. І вони виплекуються головно у верствах громадян з загальною, інтелектуалістичною освітою.

Отже з новим шкільним роком заохочуймо наших батьків, щоб посилали своїх дітей не лише до фахових середніх шкіл. Маймо все в увазі також і високу національно-суспільну вартість загальної освіти. Заохочуймо також батьків, головно тих, що можуть, щоб посилали своїх дітей також і до загальноосвітніх середніх шкіл. Памятаймо, що сучасний культурний нарід не може обійтися без людей з вищою загальною освітою.

Повернім з кривого на всебічний, але простий виховно-освітній шлях.

І. Ю.

„Чорні берети“ на Волині.

ЗОРГАНІЗОВАНИЙ ВИСТУП „СТРОННІЦТВА НАРОДОВОГО“.

Подія дрібна, але для Волині характеристична, і з гаслетарського обовязку треба її відмітити: це перший на Волині після багатьох років офіційний зорганізований виступ „народової“ чи пак націоналістичної групи польського громадянства під проводом „стронніцтва народового“.

За часів панування на Волині воєводи Г. Юзевського націоналістичний табор, який складається, до речі, механічно з ріжнобарвного елементу, що його єднає лише негативне ставлення до пілсудчиків та їхніх урядових виразників. Це той польський табор, який, як ми знаємо з поодиноких атак і судових розправ польських часописів, різко виступав проти воєводи Юзевського за його „меншинну політику“. За те, річ зрозуміла, цьому таборові не давали особливої волі для протиурядових виступів.

Після уступлення воєводи Г. Юзевського всі мали враження, що настало панування польських націоналістичних елементів зі „Стронніцтвом Народовим“ на чолі, яке щораз більше рухалося й перешкоджувало „Озонові“.

Днем маніфестації націоналістичних, яскраво протименшинних сил Волині, мало бути 15-го серпня, день свята перемоги над Вислою. Заповідали цю маніфестацію заздалегідь афішки та афіші „Стронніцтва Народового“, яке проголосило свій окремий виступ на святі з окремою Службою Божою, походом, складенням вінка на памятник незнаному жовнірові й академією з участю аж трьох сил, запрошених зі Львова.

З другого боку й табор пілсудчиків, себто офіційно-проурядова група, під якої егідою йдуть самоурядові, урядничі й приватні організації включно до ремісничих і цехів, теж розвивав сильну акцію, щоб „його“ свято представлялося як найімпозантніше.

Дійшло до того, що громадян тягнули за руки одні до себе, а другі знову до себе. А ті, щоб нікому не наразитися, пересиділи свято в хаті. Особливо яскраво виявилося це в столиці Волині — Луцьку, де, на диво, свято вийшло так скромно й блідо, як ще ніколи. Учасники проурядового свята не творили й десятої частини учасників колишніх свят. Не було багато організацій, в тому числі й самоурядових. На урядовій естраді біля воєвідського уряду не було нікого.

Всі сподівалися, що в другому поході, властиве — народовців, візьмуть участь тисячі-тисячі. Але ось почулися звуки дуже поганенької орхестри, замарів попереду білий, а в рядах — зелені прапорці з мечем, висунулися чорні берети й дуже боєво вилаштовані трійки — піших чоловіків, далі — жінок і наприкінці — наколесників.

Всього... менше двохсот люда!...

Хвилинна промова, присяга перед могилою незнаного жовніра, вінок і... кінець. Ще за хвилину — як би ніякого свята й не було. Словом, з великої хмари... правда, дощ таки трошки покропив.

Але найцікавіший момент був наприкінці. Дивимось — в останній трійці походу народовців машерує... українець. Переглядаємо наколесників — теж українець. З села. Кілько їх разом було, не знаємо. „Дуже просили нас, — пояснював — взяти участь. А ви знаєте, відмовити не можна...

Нам нема ніякого інтересу ставати по боці ні одної, ні другої групи, і ставимося до ферментаційного процесу в польському громадянстві лише, як сторонні обсерватори. Тільки один висновок можемо зробити для себе: в житті Волині почалася та багатоторовість, з якою 10 років боровся воєвода Г. Юзевський.

Особливо дає себе відчувати ця багатоторовість по селах, де кожний веде свою національну політику.

І врешті, — хіба це не дивно? — знаходяться такі, що починають зідхати за б. воєводою Юзевським. Навіть... уже потішають себе: що він буцімто має бути знову воєводою, або міністром внутрішніх справ..

М. С.

СТРАДЧ.

Оригінальна назва села в городецькому повіті, Страдч, з славною на всю околицю страдецькою горою та одинокою тепер на всі наші землі печерською церквою Матери Божої Нерушимої Стіни. Назва села Страдч походить від слова страдати, бо за часів татарського походу Батия (в повороті з Угорщини) погибло тут в 1243 р. багато селян і монахів Чина св. Василія Великого.

Село Страдч, перед 1243 р. називалося Стрілиська. На горі, де находиться село, був ліс. Давно колись — каже переказ — зайшло тут двох княжих стрільців з Городка, доганяючи на ловах рися. Слідом за ним дійшли до печери, в якій скрився рись. Стрільці стерегли його до другого дня, а коли вийшов з леговища, убили його. Те місце подобалося стрільцям і вони тут поселилися. Поставили собі хату, опісля невелику церкву, до котрої спровадили ченців, що жили в тому лісі, як пустиножителі. З часом викорчувано ліс і повстало сільце, в більшій частині належне до Василіян.

Головним осідком монахів була печера, де находилася печерська церковця, що її основували Василіяни. Ще до нині зберігся шостистінний камінь, на якому відправляли Службу Божу. Сама головна печера природна, вижолоблена водою в третичних пісковиках; широка кілька довга кільканацять метрів. Дальше в глибину переходить печера в підземний, дуже низький хідник з бічними коморами, що виглядають немов штольні, попідпирані пісковими стовпами. Цей хідник тягнеться дуже далеко внутр гори, але він низький так, що в багатьох місцях не тільки треба згинатися в двоє, але й кластися, щоби дальше рачкуючи посунутися. Від головної печери іде ще друге рамя в південно-західному напрямі, та вже по кільканацятьох кроках не можна іти дальше, бо тут пісковик обірвався та замкнув дальшу дорогу.

Коли головна печера без сумніву природного походження, то дальші її хідники — як на це вказують заглиблення — комори та стовпи з пісковика — це штучний твір. В тих печерах скривалися люди в часі татарських наїздів на нашу землю. Востаннє скрилося в тій печері в памятному 1243-ому році, як каже переказ, коло дві тисячі людей. Головні татарські сили були вже в бою з нечисленною дружиною князя Ростислава в Бірку, підчас коли переїздили ще татарські обози попри страдецьку печеру. Випадково відкрили вони печеру і схоронених там

ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ. 2)

Враження з мандрівки по Гуцульщині.

2. По дорозі в Косів.

Громовиця з дощем на другий день рано затримала нас у хаті. Але зайвий раз здійснюється приповідка, що ранній дощ, як плач дівчини, довго не триває, і ми пускаємося у дальшу мандрівку до Косова. Між Прокуравою і Брустурами, при гирлі правого допливу Пістинки на поляні, дівочий табор під шатрами. Вчора тут отаборилися. Рано стрічаємо їх на ріці при миттю. Втішені дівчата любуються гірською водою та гарним краєвидом. Це місце якби вимріяне під табор для людей, що бажають відпочинку і спокою серед гірської природи.

Переходимо село Брустури та серпентиною виходимо на гору, що ділить Брустури від Річки. Тут, на горі переходимо біля типової гуцульської „гражди“, що немов мала твердиня стоїть на кінці села, та осідаємо під лісом, щоби відпочити. Дві маленькі гуцулочки стають нам в пригоді, бо приносять трохи афин і в заміну дістають гроші та кістки цукру, яким тішаться більше ніж грішми.

Карколомною доріжкою сходимо до села Річки. По обох боках доріжки глибокі звори потоків, а сама доріжка повимулювана та понищена водою, аж дивно, як то туди в часі війни втікали російські обози та артилерія. В одному місці, при доріжці росте старезний бук, що своїм корінням спиняє рвучкі дощеві потоки і рятує доріжку від остаточної заглади. Може здаватися, що в його дуплах та між корінням, що вистають, сидять лісовики і мавки.

Сходимо в долину потока, що над ним розложилося село Річка. З обох боків мальовнича панорама. Вершки гір поверх 1.000 м. покриті лісами й полонинами надають цій оселі альпейський вигляд. Зрештою, краса Річки знана. Потверджує це інж. В., що бував у Швайцарії. Він є тієї думки, що не треба їхати аж у Швайцарію, щоби побачити гарні гірські краєвиди. Можна їх віднайти й у наших Карпатах. Щодо краси природи Гуцульщина може стати нарівні зі Швайцарією, та під іншим оглядом вона ще далеко-далеко поза нею, але цьому не винні ані гори, ані бори, ані самі гуцули.

Вишивки річанських гуцулок ріжняться від космацьких узорами і красками; тут переважають темніші краски, яких в Космачі не люблять, „бо сумні“. Можливо, що природа відбила тут своє тавро. Космач має багато сонця і світла, а Річка, у глибокій долині, має менше світла-радости й це відбилося на красках вишивок.

Минаємо Річку, Соколівку та наближаємося під вечір до Косова. По дорозі стрічаємо гуцулів, що з маржиною прямують на ярмарок перед св. Іваном. На похвалу Косова треба признати, що місто в останніх роках трохи „зевропеїзувалося“, або — як кажуть — „піднеслося“. Багато нових гарних домів, головно на Городі, парк солянкового заведення, ніби асфальтові вулиці та електричне освітлення змінили давній вигляд Косова.

Свій питомий характер показує Косів щойно на другий день, у храмовий день св. Івана. Дороги біля церкви залюднені ріжнородною юрбою. Пізнати по одязі селян з ріжних околиць Косівщини, що пішком, возами й роверами товпляться по вулицях. Між ними літники з ріжних сторін, що оглядають цікаво гуцульський одяг та вироби і цокають фотоапаратами. Вулиця перед церквою повна калік та прошаків, що намагаються звертати на себе якнайбільше уваги прохожих. Тут працюють в поті чола купці з ріжними „апетитними“ солодошами і напитками.

3. У Чорногорі.

Бути на Гуцульщині і не „вступити“ в Чорногору та не поглянути хоч на Говерлю, це так, якби не відвідувати добрих знайомих.

Ідемо з Ворохти лісною залізничкою, з якої щораз „висипаються“ гуртки польських пластунів, що розтаборилися здовж залізничого шляху від Ворохти до Форощенки, а тепер вертаються з недільного богослуження у Ворохті. Дощ, що обмив наш поїзд, розпадався вже на добре у Ворохті, і не вгаває. Зупиняємося під Кукулем та оглядаємо зі страхом небо, заслонене чорними хмарами, з яких кропить дощ та розсипаються громи, що губляться десь далеко у чорногорських зворах. Заходимо до будки, що її збудували робітники заняті тут при будові нової лісничівки і ждемо кінця небесного концерту. Але буря не втихає. Зігнала з Говерлі кооператорів, що рано вибралися з Ворохти на прогульку і тепер вертаються у дощі на „льорі“, хоч змоклі, але з гумором і піснею. Вагаємося, чи вертатися чи ждати кінця бурі. Клаптик синяви неба рішає; хмари звільна пересуваються десь на Марішеську, громи гуркотять по чеськім боці, ми дістаємо знову гумор і рішаємося на дальшу мандрівку. Плаєм понад Озірний потік йдемо вгору, властиво не йдемо, але скачемо з каменя на камінь або таки просто бродимо у воді, бо Озірний, такий собі малий потік, нині розгулявся. Дощі додали йому сили і він пливе не тільки своїм руслом, але й плаєм, який розмив та закидав камінням. Чим дальше вгору, тим його сила маліє. Вже виглянуло сонічко, гори вкриваються дощевими випарами, наш потік щораз чистіший і ми гасимо нашу спрагу його вже чистою водою, доходимо до вододілу Прута й Черемоша та сходимо в низ до потока Бистрець і наближаємося до схоронища Карпатського Лещетарського Товариства на марішеській полонині. Вже вечоріє. У поблизькій стаї вівчарі доять вівці. В схоронищі рух. Помоклі туристи сушаться, відпочивають, оглядають туристичні карти до завтрішньої мандрівки, або покріпляються вечерою з кухні схоронища.

(Продовження буде.)

—o—

людей. Вони заокружували і боєві частини, що швидко покрили всю гору. Силою здобути печеру — вони не мали змоги. Але придумали страшний спосіб погибелі схороненим в ній людям, а саме розікали при вході до печери велике вогнище, а докидаючи до нього гречаної соломи, що видає густий їдкий дим, та відповідно присунувши все огнище до печери, пустили ввесь той дим до печери. Тоді почалася в печері жахлива трагедія. В темноті підземних хідників счинилася страшна паніка, а вслід за ним безцільна метушня. Кожний хотів зачерпнути хоч трошки чистого повітря, але тимчасом падав зомлілий на землю і гинув під ногами товаришів недолі, що за кілька хвилин після того гинули таксамо. В якийсь спосіб дійшла про те вістка на гору, до монастиря. Ігумен з монахами не вагаючись, убралися в ризи та з хрестами у руках вийшли з монастиря до печери, щоби ратувати людей. Здивувався татарський хан, побачивши неначе з під землі виcрослих василіянських монахів, що повагом підходили. Ігумен склонивши голову, просив погасити вогонь і не мучити невинних людей. Тоді заіскрились очі татарина, і він наче змія просичав до монахів: „Добре, але вашою кровю погашу цей вогонь!“, і всіх немилосердно скатувавши, повбивав. Так згинули всі мешканці Стрілиськ, і всі отці Василіяни Печерського Монастиря. Є переказ, що аж Пречиста Діва Марія зійшла з неба, і йдучи через печері плакала над недолею нещасних людей. Після тієї страшної події село назвали Страдч, бо було тут велике страждання, а ікону Пречистої, що походить мабуть ще з василіянської церкви вважає народ чудотворною. Тому в день Успения Пречистої Діви Марії (28. серпня н. ст.) сходяться непроглядні маси людей до Страдча на прощу.

Справді, годі уявити собі краще місце, так багато вивінуване природою, як страдецька гора. А догідна комунікація дає змогу, в першу чергу львовянам, легко відвідувати те історичне місце та подихати нашим давно минулим. Бо історія Страдча така сама, як і історія усього українського народу, її сторінки записані кровю.

Страдч віддалений від Львова двацять кільометрів на захід, лежить у куті між львівським і городецьким гостинцем. Залізнича стація під самою страдецькою горою називається чомусь Кізлинка, хоча такої місцевости нема в цілій околиці. З західної і південної сторони гори пливе вдолі ріка Верешиця, що творить в південно-східній частині став. Гора висока 359 метрів; в погідні, соняшні дні видно з неї на овиді Карпати. Кільканацять метрів від вершка гори, на північному узбіччі, находиться печера, над якої входом стоїть велика статуя Пречистої, в тому місці, в якому, як каже переказ, зявилася, зійшовши з неба. Праворуч, від входу до печери, є мало кому відома могила мучеників, Василіян, яку час зрівняв з узбіччям гори. В могилі збереглися кістяки в дуже доброму стані. З положення кістяків видно, які були трагічні, останні хвилини життя тих, що в тій спільній могилі лягли.

Як з цього видно, страдецька гора дуже цікава для історика, для природника і взагалі для туриста. Але нею, зокрема печерою, тепер ніхто не цікавиться. Тільки чужинці приїздять оглядати красу страдецької гори. Кожного року оглядають ріжні польські прогульки, школи, монахи, і всякого рода туристи. З українських прогульок, цього року не було ані одної.

В цьому році святкуємо 950-ліття Володимирового хрещення України, чи не слід булоб подумати над тим, щоб зорганізувати численну прощу під проводом спільної процесії усіх львівських церков. Не кожний в нинішніх важких часах, хочби мав найкращу волю, може відложити кілька золотих, щоби взяти участь у прощі до дальше віддалених місцевостей. Тому варто скористати з того, що Страдч лежить так близько Львова. А церква в Страдчу, якби спеціяльно на те, щоб стати ціллю для львівських прочан, має від Святішого Отця Папи Римського особлившу ласку, бо можна в ній цілий рік кожного дня доступити повного відпусту.

У храмовий день Успения Пресвятої Богородиці можна побачити на страдецькій горі прочан з далеких сторін всієї Галичини. А всі вони йдучи до Страдча співають пісню, в якій зібрана вся страдецька історія. Побачивши здалека баню страдецької церкви падуть на коліна і дякують Пречистій, що ще цього року допомогла їм прибути на це святе місце. І лине чиста, горяча пісня до стіп Тієї, що зійшла колись перед віками з неба плакати над нашою недолею.

„Ой, хто з вас терпить,
Хто журу має,
Най в Страдче спішить
Ласки благає.
Ту страдецьку Матір Божу,
Ту Пречисту Квітку гожу,
Вона всіх там жде,
Полекшу дає.“

Отже їдьмо до Страдча, уладжуймо прощі до цього старого відпустового місця.

Їдьмо до Страдча особливо тепер, коли таке лихоліття настало на цілому Божому світі. Може Пречиста і тепер приходить до страдецьких печер, щоб плакати над недолею українського народу.

Їдьмо туди до Неї з молитвою подяки за дотеперішню опіку і з проханням, щоб нас не залишала.

Їдьмо до Страдча.

Анна Юлія Вояковська.

Нагла зміна французького кабінету.

ДИМІСІЯ ДВОХ МІНІСТРІВ. — КОМУНІСТИ ВИПОВІДАЮТЬ ВІЙНУ ПРЕМ. ДАЛЯДІЄ.

Безпосереднім наслідком недільної промови прем. Даляділ, який скритикував сумні наслідки 40-годинного тижня праці для господарства Франції, були димісії двох міністрів: публичних робіт — Фросара і праці — Рамадіє.

Мін. Рамадіє в листі до премієра заявив, що засаднича зміна суспільної політики уряду, що виявилася у становищі премієра до 40-годинного тижня праці, не дозволяє йому на співпрацю.

Мін. Фросар оголосив такий лист: Я примушений вважати недільну промову започаткуванням нової орієнтації суспільної політики уряду. Моя концепція інтересу держави в теперішнім положенні не дозволяє мені зголитися з цим напрямком.

Прем. Далядіє полагнав справу крізи в уряді до 4-ох годин. На місце Фросара міністром публичних робіт став де Монзі, на місце Рамадіє міністром праці став Помаре. Політичні кола звертають увагу на те, що призначення міністрами де Монзі і Помаре не зміняе політичного складу теперішнього уряду, бо оба нові міністри, подібно як Фросар і Рамадіє, належать до групи соціял-республиканської унії. Покидаючи міністерство війни прем. Далядіє склав таку заяву у звязку з реконструкцією кабінету: Міністри Фросар і Рамадіє уступили внаслідок уступів у моїй недільній промові на тему 40-годинного тижня праці. Премієр з признанням висловився про льояльність своїх 6. співробітників, які скористали лише з права своїх власних поглядів у цій справі.

Далядіє підкреслив, що далі обстоює погляд, що Францію можна врятувати тільки нормальною працею. Франція є единим краєм у Европі, що завела 40-годинний тиждень праці. Франція опинилась би на краю пропасти, якщо не буде нормально працювати. Фабрики мусять відкидати замовлення у звязку зі 40-годинним тижнем праці, бо не можуть їх виконати на час. Тому то одна фабрика відкинула замовлення з Америки на 15 міл. франків.

МОБІЛІЗАЦІЯ ЛІВИЦІ?

Вся французька ліва преса заняла неприхильне становище до недільної заяви прем. Далядіє.

Соціялістичний „Попюлер“ пише, що досі підтримував льояльно кабінет прем. Далядіє, але тепер мусить з жалем ствердити, що між соціялістичною партією та урядом запанувала засаднича незгода.

Комуністична „Юманіте“ погрожує урядові „мобілізацією цілої лівиці і робітничих мас“.

Адміністраційна рада генеральної конфедерації праці приняла рішучий протест проти становища прем. Далядіє щодо 40-годинного тижня праці.

Правиця і радикали приняли прихильно заяву прем. Далядіє.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота, 25 (13) серпня 1888.

ГОРДО І ДОСТОЙНО СТАНЬТЕ...

На першому місці містить „Діло“ статтю-відозву до виборців рудецького і снятинського повіту, що за тиждень мають вибирати посла до сойму:

„У важкій боротьбі, яка Вас жде, і-іть тою дорогою, яку Вам вказало на те багатозасл... політичне товариство „Народня Рада“, до якого Ви відізвались так громадно і з таким патріотичним довірям. Голос цього товариства нехай стане Вам певним дороговказом, що заведе вас до бажаної мети, бо за ним стоїть воля і повага цілого народу, всієї Руси!

„Гордо і достойно станьте супроти зваганю і хитрощів тих, що нині повні мести, а завтра вже може і не глянуть на Вас зі своєї панської висоти.

„На хитрощі нехай буде у Вас бистрота бескидського сокола, на насильство сила руського льва.

„Русь-Мати благословитиме подвиги Ваші, благотворний її геній покріпить Ваші сили в боротьбі“.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗАГОВІР В ЕСПАНІЇ.

„З Мадриту повідомляють до французьких часописів, що в артилерійському полку, який стоїть залогою у Вілльвсоро коло Мадриту, викрили заговір, що його члени звернули були свою увагу головно на гарнізони в Мадриті, Катальонії, Арагонії і Наварі. З цього можна би здогадуватися, що тут річ у карлістівському русі. Арештували шістьох підстаршин і кількох учителів кінної їзди, між ними також і шефа королівського манежа. Шісдесять нижчих старшин комендерованих до артилерії та інжирії до Мадриту, відслали назад до своїх полків.

ВОЄННА ПОЗНАКА.

Льондон, 25. серпня. Збросння французької флоти нібито на пробу, беруть тут дуже поважно й уважають за воєнну познаку.

З листів до Редакції.

ЗАЯВА.

Оцим стверджую, що моя стаття п. заг. „Pierwszy słowiański myśliciel-lingwista“, поміщена в „Kuryer-і Literacko-Naukow-ім“, додатку до „Ilustr. Kuryer-a Codzienn-ого“, в дни 23 вересня 1935 під псевдонімом Богдан Антоневіч, використала, крім вступу, всеціло духову власність проф. д-ра К. Чеховича з його праці п. з. „Олександер Потебня, український мислитель-лінгвіст“, виданої Українським Науковим Інститутом у Варшаві, так щодо змісту як і щодо буквального передання тексту, особливо на стор. 178—181 наведеної праці проф. д-ра К. Чеховича.

Тому, що вище наведена стаття була підписана моїм псевдонімом без подання авторства проф. д-ра К. Чеховича, а також моя заява, що її я помістив у „Kuryer-і Literacko-Naukow-ім“ з дня 13. січня 1936, була підписана рівнож моїм псевдонімом (Богдан Антоневіч) і внаслідок того для нашого ширшого загалу прогомоніла безслідно, — заявляю оцим, що жалую так факту використання мною чужої духової власности, як і факту вміщення згаданої статті в газеті „Kuryer Literacko-Naukowy“, та обіцюю, що на майбутнє подібних вчинків, як цей із моїх студентських часів, допускатися не буду.

Париж, 25. липня 1938.

Д-р Ярослав Рудницький, в. р.

Комісія для розсліду повищої справи стверджує, що ввиду цього, що п. д-р Ярослав Рудницький виявив вище поміщеною заявою свій жаль з приводу свого вчинку й обіцює на майбутнє подібних вчинків не повторювати, — ця справа є для п. д-ра Ярослава Рудницького громадянськи зліквідована.

Львів, дня 22. серпня 1938.

Проф. д-р В. Залозецький в. р., голова Комісії; проф. В. Радзикевич в. р., д-р М. Гнатишак в. р., члени Комісії.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв. інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам, Редакція може використати тільки з трудом.

НОВИЙ АКТ ТЕРОРУ В ПАЛЕСТИНІ.

Недалеко Туль Карем кинули бомбу в англійське військове авто. Підчас вибуху згинув сотник королівського шотляндського полку.

Правнича сторінка.

Неетатові православні парохії в світлі права.

РОЗМОВА З АДВ. СВЙОНТКОВСЬКИМ, ПОЛЬСЬКИМ ОБОРОНЦЕМ ПРАВ ПРАВОСЛАВНОГО НАСЕЛЕННЯ.

(Від власного кореспондента).

Варшава, в серпні 1938.

Справа ліквідації 114 православних церков на Холмщині й Підляшші не перестає цікавити щораз то ширші кола польського громадянства, дарма, що лаконічні комунікати „Іскри“ й ПАТ-а збули її побіжними згадками, а докладніші інформації в цій справі не завжди мають змогу побачити денне світло.

Оце, наприклад, щойно тепер довідуємося, що по закінченні останньої соймової сесії, з ініціятиви самих польських сенаторів та в приняві премієра Складковського відбулася спеціяльна парляментарна конференція в цій справі, на якій польські сенатори — як кажуть — дістали авторитетне запевнення, що уряд покладе остаточний край згаданій ліквідаційній акції.

Зацікавлення тією акцією виявляє також польська, м. і. евангелична преса та частина адвокатури, що під проводом адв. **Генрика Свйонтковського,** урядового оборонця православної консисторії і відомого соціялістично-людового діяча Люблинщини готується до низки процесів в обороні прав православної церкви у Польщі, з яких кілька вже почалося.

Щоб висвітлити правну сторінку тієї актуальної і дуже важної проблеми, Ваш кореспондент звернувся до адв. Свйонтковського з просьбою окремого інтервю, на яке він згодився, підкресливши, що йому, як польському патріотові і політичному діячеві Люблинщини приємно ствердити, що католицьке „Діло“ доцінює небезпеку релігійного конфлікту у сучасних складних обставинах.

— А чи не дивне є й те — питаємо — що справ православного населення боронить польський адвокат?

— Я, бачите, відповідає адв. Свйонтковський, знаю цей терен і знаю, що бороню слушної з нашого державницького погляду справи. Але, дозвольте, будемо розглядати цю справу з виключно правничого становища.

Акція ліквідації неетатових православних парохій та касування православних святинь у люблинському воєвідстві вже кінчиться. Скасували вже 56 чинних святинь та 58 нечинних, себто разом 114 православних церков. Треба підкреслити, що не йде тут про поунійтські церкви, ані про такі, що їх збудовано на місце унійтських. Унійтські церкви, хоча навіть були й побудовані найперше як православні, відібрано („ревіндиковано“) ще перед 1926 р., правда, не для унійтської Церкви, але для римо-катол. костела. Легко зрештою зрозуміти, що „поунійтських“ церков не могли розвалити, але мусіли їх „ревіндикувати“. Це в Польщі розуміється само собою.

Що таке з правного боку неетатові парохії? Віроісповідання, що користають з державних дотацій, а до них належить м. ін. і православна Церква, мають етатові та неетатові парохії. Перші повстають за згодою держави, бо вона дає на удержання їх духовників дотації, передбачені буджетом міністерства віроісповідань для етатів даного віроісповідання. Інша річ, чи передбачене буджетом того міністерства число дотованих державою етатів справді реалізується. Контроля цього належить до Найвищої Палати Державної Контролі. Парохи приходств на терені центральних воєвідств є урядовцями цивільного стану, а у східніх воєвідствах ведуть церковні метрики, що їх держава признає за акти цивільного стану. Натомість неетатові парохії повстають і істнують на підставі 113-ої статті Конституції з 1921 р., що загарантувала признаним державою віроісповіданням право свобідно та прилюдно виконувати свій культ і внутрішньо-віроісповідну самоуправу. Це — властиво — не парохії, лише душпастирські станиці (у евангеликів — „проповідницькі стації“), обмежені виключно до релігійних функцій, як богослуження, хрещення, вінчання і похорони, без будь-яких урядових правно-публичних повновластей.

Отже це чисто релігійні пункти, молитовні, вільні від державної інґеренції в цьому обсягу, бо акти культу, як застережені релігійній совісти громадян, користуються у Польщі свободою не тільки у тих віроісповіданнях, що їх держава правно визнала (113 ст. конст.), але також у віроісповідань, толерованих або визнаних „де факто“ (ст. 111 тоїж конст.). Тому то й істнування неетатових парохій, як інституцій пар екселянс релігійних, ніколи в нас не вимагало й тепер не вимагає дозволу влади. Публичний правопорядок вимагає лише, щоб їх істнування подавати адміністраційній владі першої інстанції до відома. Виринає питання, чи признані віроісповідання, що їх відношення до польської держави згідно з 115 ст. березневої конституції законно уреґулювали, можна обмежити до того, щоб вони творили тільки етатові, себто субсидіовані державою парохії, на які власне тому треба згоди уряду. Отже згідно з 49 ст. квітневої конституції ніякий законодатній акт (закон, декрет президента) не може перечити конституції, з чого ясно, що колиб навіть такий закон, який обмежував би діяльність признаного віроісповідання виключно до етатових парохій, істнував, не міг би він перекреслити діяння 113 ст. конституції, що говорить про свободу культу. Такої ситуації нема зрештою в православній Церкві, тому дотепер не видали закону про відношення держави до тієї Церкви. Правда, істнують „тимчасові приписи“ з 30-го січня 1922 р. про відношення уряду (не держави!) до православної Церкви, але вони як розпорядок мін. віроісповідань — не мають сили закону, а державно-віроісповідні відносини, згідно зі 115 ст. конституції можна нормувати тільки законом. Тимчасові приписи з 1922 р. не мали і згідно з інтенцією авторів не могли мати законодатної амбіції. Говорять вони не про обовязкові норми, а про „засади“, про напрямну відношення уряду до православної Церкви. Ніхто з правників не спорить, що тимчасові приписи не мають сили обовязкового закону, хоча можна згодитися, що до деякої міри заповнили вони дотеперішню програму у цьому предметі і хоча з деякими застереженнями всеж — з приводу браку попереднього порозуміння з представниками православних — можна прийняти тезу, що тимчасові приписи — це свого роду gentleman agreement (Януш Волінський „Польща і Православна Церква“, Львів, 1936, стор. 140).

Так отже ст. 113 конституції дає повну правну підставу іменуванню православних душпастирських станиць, себто т. н. неетатових парохій, що їх покликує до життя самоуправна воля Православної Церкви, як правно визнаного віроісповідання. Концепція „нелеґальности“ неетатових парохій не має правної підстави і не можна вірити, щоб вийшла від відповідальних правників. Не могла вона також бути, ані не була правною підставою ліквідаційних постанов.

Оце нпр. такі самі неетатові парохії істнують м. ін. в німецькому **Евангелико-Унійному** Костелі, що діє в західніх воєвідствах. Ціла орґанізаційна система того костела спирається на т. зв. „Нотферфассунг“, істнує лише „де факто“ і не є признана державою. Що більше, „Нотферфассунг“ перечить розпорядкові мін. б. пруської дільниці з 3. VII. 1920 р. (Дн. Ур. Мін. б. дільниці прусь. № 35, поз. 327). Істнування парохій Еванг.-Унійного Костела спирається виключно на 113 ст. конституції, його орґанізація охоплює не лише релігійні функції.

Чому „ґеніяльну концепцію“ нелеґальности неетатових парохій застосували до безборонного славянського польсько-українського населення в Люблинщині, а не до німецьких парохій — важко правникові відповісти на це питання.

— Пане меценасе, чи Православна Консисторія буде домагатися через суд відшкодування за знищені церкви на Холмщині?

— Перш за все дозвольте звернути вам увагу, що ви, українська преса і українські парляментарі зробили собі злу прислугу, вживаючи в цій справі дражливого для поляків терміну „Холмщина з Підляшшям“, які найліберальнішим полякам зараз же нагадують Евлогія і його роботу. Це пошкодило справі пропаґанди за знищеними церквами серед нашого громадянства.

Щодо відповіди на ваше питання — то це не залежить від мене. Константую одно: Православна Церква має право домагатися повороту страт а православне населення Люблинщини має право за свою повну льояльність молитися так, як воно хоче.

КТВ

ПЕРЕНЕСЕННЯ ТЛІННИХ ОСТАНКІВ
бл. п.
Михайла Татуха
нотара в Турці і сотника У. Г. А.
відбудеться на личаківськім цвинтарі в четвер 25. серпня ц. р. в год. 7.30
ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
відправиться в церкві св. Спаса при вул. Краківській того самого дня в год. 9 рано, про що повідомляє Своячків, Знайомих і Товаришів Покійного
Дружина і Рідня.

КОЛИ НЕ МОЖНА ВИПОВІСТИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКАМ?

Найвищий Суд у Варшаві видав рішення у справі виповідження праці. Ст. 29 закону про працю постановляє, що підчас відпустки не можна виповісти праці. На тлі цієї постанови виринули сумніви, чи закон має на думці відпустки як нпр. для порятування здоровля, для поладнання родинних справ і т. д.

Найвищий Суд станув на становищі, що ст. 29. цього закону каже тільки про відпустку для відпочинку. Отже підчас інших відпусток можна буде виповідати працю.

—o—

ВИКОННИЙ РОЗПОРЯДОК ДО ЗАКОНУ ПРО ПІДТРИМКУ ЦІН ПРОДУКТІВ.

У вівторок 22. ц. м. оголошено в „Деннику Законів“ ч. 62 виконний розпорядок міністра скарбу в порозумінні з міністрами хліборобства і промислу у справі виконання закону з 5. ц. м. про фінансові засоби на підтримку цін хліборобських продуктів. По надісланні нам згаданого числа „Денника Законів“ зреферуємо постанови цього виконного розпорядку на найближчій „Правничій Сторінці“.

В кожну читальню, в кожну кооперативу й іншу установу та взагалі в кожну свідому хату ювилейні образи „Просвіти“!

Сторінка без політики.

Журналіст про анґлійську дієту.

„Ми — каже журналіст А. М. у своєму листі з Анґлії — часто читаємо в часописах про геройських репортерів в екзотичних краях, що виставляють на небезпеку своє життя і здоровля та збирають автентичні подробиці про життя ріжних раджів, кациків та про звичаї туземців, пишучи те все дрожачою від малярії рукою, на коліні, в шатрі чи заслонюючи другою рукою світло лямпи, щоб воно не приманювало жахливих тигрів та трійливі нетлі".

Ви цьому не вірите!

Такі „буйли" називають у журналістичному говорі „михайликами". Я сам знаю кількох таких репортерів. Вони вилігуються на тапчані на вулиці Адама Плуга або на площі Переможців, узброєні в цілий комплет закордонних часописів та французький словар, і єдино правдивим моментом є ця „дрижуча рука", хоч і не від малярії. Коли зважити, що у Франції пляшка найліпшого шампана коштує всього 8 зол., то ці тремтячі руки не такі то дуже страшні.

Зате ніхто не подумає про долю правдивого льондонського кореспондента над тарілкою зеленого горошку. І коли погадає собі про свого товарища з іншого краю, тоді спльовує з досади: Сидить собі такий бідолаха за кордоном та вітри гонить, попиваючи віски до сирого анґлійського бефштику. Часом буває ще джін.

О, іроніє долі! Від девяти місяців порядний кусень кровавого бефштику є моєю мрією. Ця екзотична страва незнана в Анґлії навіть у славного Саймпсона на Стренді, де вдержують відвічну анґлійську кухонну традицію з часів, коли британське піднебіння не було ще знечулене.

Я ніколи не був смакуном. Коли приходилось мені виїздити за кордон, я миттю пристособлювався до дивоглядів місцевих кухарів, і колись, серед рідні, мене клали за приклад до наслідування (дивись, мовляв, Андрій не перебирає).

Тут в Анґлії я теж із захопленням піддався тутешнім звичаям стола та намагався спершу знайти в них самі добрі прикмети. Анґлійська кухня добра, поживна, нескладна, із сирівців найкращого ґатунку, яких постачають ріжні краї світа. Недостає в ней вирафінування, яке велить к[illegible]ти в себе більше поживи, ніж треба, до [illegible]ння голоду. Одначе червак бунту мусі[illegible] точити здавна і моя терпеливість, відома в колі моїх приятелів, таки вірвалася.

Сьогодні їв я на обід четвертий раз із черги „помідорову зупу", себто такий екстракт із пушки, розбовтаний з молоком та пригрітий; відтак великий шмат прозорого товщу з дочепленим до нього куснем мяса (з Арґентини чи Нової Зеляндії, себто звірина має вже, рахуючи скромно, два місяці, відколи вона попрощалася з життям), на кінець є на лакоминку овочі з пушки, що тут поливають густим жовтим молочком, якого у нас додають до кисілю, а тут до всього та називають це кестерд. До мяса дали мені зелений горошок. Від трьох місяців не мав я до мяса нічого іншого, як зелений горошок! Спершу з пушки, відтак, коли прийшов сезон, свіжий, опісля знову з пушки, бо свіжий подорожів.

Я з гірким усміхом згадую мого приятеля, який саме два тижні тому виїхав до Польщі, та вже місяць наперед розкошувався самою згадкою про те, які страви велить подавати собі по тому боці Каналу. Його усміхнене обличчя я бачу в кожному зеленому горошку та на знак рішучого протесту їм горошок... ножем. (Як відомо, такий промах супроти етикети — це присуд смерти для джентельмена).

Гадаю собі: утік із життям, бо коли був би відложив дату виїзду, сьогодні лежав би з ножем, встромленим у спину, а я вперше опинився би на шестишпальтівці сензаційного процесу і на свою оборону кинув би обвинувачення Анґлії.

Усьому винна „висока життева стопа". Пересічну сіру людину не стати на служницю. Моя господиня пряче й замітає цілий дім та варить для шести льокаторів та для доньки. Крім цього мусить вона мати час на скоппінґ, на кіно, на вгощення своїх приятельок чаєм і на лектуру. Обід теж варить вона 45—50 хвилин на 8 осіб. Доставці привозять товар на місце, замовлений телефоном, ніколи вибраний особисто. Зрештою більша частина товарів находиться в таких самих пушках, тому й нема з чого так дуже вибирати. Ярину кидає господиня просто в теплу воду і жде так довго, „поки вона не змякне". Відтак усе це на тарілку і на стіл.

Так годують 80 відсотків населення Анґлії, яке править світом.

Культура, нема що казати.

Завтра йду на обід до якогось французького ресторану. А хочби й до китайського.

І мушу домагатися підвишки".

[illegible]ровір, чи тебе люблять?

Якийсь, очевидно, американський, психольоґ-учений, винайшов цікаву методу провірити, чи когось люблять у товаристві, чи він викликує серед знайомих антипатію.

Він уложив низку питань, на які кожна людина повинна собі щиро відповісти й кожне питання замінити в точки. Коли сума точок переступить число 60, значить, її на загал люблять. Хто здобуде тільки 30 точок, той напевно має небагато приятелів. Найбільш похвальним числом точок буде цифра 80. Анкета, яку перевів керманич психольоґічного відділу на університеті в Кольґейт, виявила, що такою цифрою може заледви похвалитися 10 прц. осіб обох полів. Найнижчим числом була цифра 12. Очевидно, можна зміняти обличчя тієї статистики й постепенно зміняти свою вдачу.

На кожну притакуючу відповідь припадає по 3 точки:

1) Чи можна завжди рахувати на твою обітницю?

2) Чи радо зрікаєшся приємности на те, щоби помогти ближньому?

3) Чи зумієш точно зясувати свої переживання, не послуговуючися брехнею?

4) Чи зумієш вкуситися в язик, коли хочеш сказати щось злобного?

5) Чи зумієш усуватися в тінь саме тоді, коли маєш охоту почванитися дотепом або розумом?

6) Чи умієш „поставитися" супроти своїх співробітників?

7) Чи поводишся з однаковою ввічливістю з шефом та підчиненими?

8) Чи стримуєшся з видачею відемного осуду про людей?

9) Чи зумієш відмовити собі приємности викпивати неприявних?

10) Чи давиш у собі жадобу панувати?

Дві точки за притакуючу відповідь.

11) Чи ти докладний, порядний, чистий, та чи можна заглянути до твоєї шафи без упередження?

12) Чи вмієш опанувати нерви?

13) Чи важко тобі здержатись від іронічної уваги, коли хтось осмішиться?

14) Чи відносишся до осіб другого полу по товариськи та ніколи по простацьки?

15) Чи поборюєш песимістичний світогляд?

16) Чи дозволюєш другому робити промахи й помилки, не звертаючи їм на те уваги?

17) Чи радо позичаєш предмети щоденного вжитку?

18) Чи намагаєшся оминати дразливі теми, які дразнили би вуха осіб, може надто соромливих?

19) Чи ніколи не встряваєш у чужі справи?

20) Чи ніколи не злостишся?

21) Чи оминаєш непотрібних дискусій?

22) Чи часто усміхаєшся?

23) Чи не замучуєш людей своєю балакучістю?

23 а) Чи не замучуєш редакцій усяких часописів своєю ґрафоманією?

[illegible]) Чи не робиш сплетень?

[illegible]на точка за кожну притакуючу відповідь:

[illegible]) Чи маєш погідний світогляд?

[illegible]6) Чи ти є ворогом підлещування?

27) Чи зумієш слухати уважно нудних оповідань?

28) Чи вмієш не переривати розмову злишніми питаннями

29) Чи маєш відразу до протекціонізму?

30) Чи не виголошуєш патетичних проповідей під адресою неморальних людей?

31) Чи зумієш мовчки переживати особисті траґедії?

32) Чи цінниш вище простоту від штучної дистинкції?

33) Чи ти здебільша весело настроєний?

34) Чи зумієш запалюватися, [illegible]ватися?

35) Чи маєш довіря до людей?

36) Чи ти роботящий?

37) Чи ти поклав собі за основу чести ніколи нікого не „натягати" або не позичати грошей, хочби у найменшій квоті?

38) Чи ти погодився з думкою, що не навернеш ближніх на свою віру?

39) Чи вмієш поводитися дискретно в кіні, театрі, ресторані?

40) Чи вмієш сміятися так, щоби воно не разило сусідів?

41) Чи вмієш бути льояльним приятелем та не стараєшся відбивати „флїртів-симпатій"?

Коли матимете хвилинку вільного часу, зробіть, будь ласка, повернувшись із літнища, такий малий обрахунок совісти...

Як бачимо, американці все підтягають під анкетний стрихулець.

ВИЖЕБРАВ СОБІ МАЙНО.

В Марсей поліція арештувала 70-літнього прошака, який у шкіряній куртці переховував вартісні папери на суму 120.000 франків. Крім того він мав ще готівки на суму 1.100 франків. Як прошак, арештований, на поліції признався сам, що це майно вижебрав він за кілька літ [illegible] бранини по вулицях положених близько [illegible]ні. Тепер Раймонд Альбан, так називається прошак, жде судового присуду за прошацтво й [illegible]ко оплакує страту свого маєтку.

Хрестини німецького кружляка.

В понеділок 22. ц. м. відбулися в Кіль хрестини нового німецького 10-тисячтонового кружляка. В цьому святі взяв участь регент Мадярщини, адм. Горті, канц. Гітлер, пані Горті, члени німецького уряду, представники німецьких збройних сил і партії. Новий кружляк одержав назву „Прінц Евген".

Підчас свята виголосив промову намісник Німеччини Сайс-Інкварт, в якій ствердив, що з хвилиною створення Великої Німеччини канц. Гітлер рішив надати новому кружлякові імя зі загально-німецької історії. Вибір упав на назву „Прінц Евген". Ця назва, звязана з історією цілої Німеччини, символізуватиме нинішню ролю Німеччини між сходом і заходом.

Опісля відбулася дефіляда німецької воєнної фльоти.

Нема непрохідної пропасти між Францією та Німеччиною.

„Ессенер Національ Цайтунг", орган марш. Герінґа пише у звязку з гостиною французького генерала Віемена у статті п. н. „Нема пропасти, що її не можна перейти", що шефові французького летунства показали німці не лише свої всі летунські уладження, але також мав він нагоду говорити з канц. Гітлером і марш. Герінґом.

Ґенерал Віемен уважно приглянувся Німеччині, що нібито робить воєнні приготування та дав німецьким летунам, які перелетіли Атлянтійський Океан, французькі летунські відзнаки, зєднуючи собі симпатії і товариську вдячність. Одночасно ген. Віемен міг наочно переконатися, що між Францією і Німеччиною нема пропасти, якої не далось би перемогти. Тому ця гостина має велике політичне значіння. Ця гостина очистила політичну атмосферу, яку на Заході малювали так чорно".

Недоля українського вчительства.

Кураторія Шкільної Округи у Львові перенесла „для добра школи" учителя п. Гр. Лилика з Полюхова Вел. перемишлянського пов. до Цецева бережанського повіту. В р. 1926 перенесли його „для добра школи" з Лагодова по викінченню провізоричного шкільного будинку. Помешкання подобалося учителеві полякові з сусіднього села, де не було шк. будинку. Пішли в курс тайні доноси і вчитель, що вложив багато праці і свого власного гроша в будову, опинився в новій місцевости, де школа була підперта кількома стовпами і грозила заваленням. Знову взявся він до праці і вибудував новий, мурований шк. будинок, а ще його не викінчив, як вже дістав покликання перед лікарську комісію.

Мотиви того передчасного покликання були злочини, на які врештою Кураторія кілька разів давала свою згоду: будує читальню! Властиво не була то читальня, але кооперативний дім, але і це не подобалося місцевим польським гурра-патріотам, тому пішли доноси до львівських властей.

Мотиви теперішнього перенесення діяметрально протилежні і взаємно суперечні, а саме: не веде суспільної праці і є „тихим" українським політиком. Як не києм то палкою. Робив щос учитель — було зле, а не робить нічого — в селі — також зле. За першим і другим разом стрічає його тяжка, незаслужена кара.

В даному випадку трагедія поляґає в тім, що розділили вчителя від жінки, яка лишається дальше в Полюхові і мусить опорожнити помешкання молодшій від себе на 10 літ учительці. Зліквідувати в такім короткім часі дорібок майже цілого життя — це прикрість, получена з найбільшими втратами. Вправді дружина-вчителька моглаб перенестися до чоловіка, але як старша, слабого здоровля учителька з ревматизмом мусить зрезиґнувати з тої можливости тому, що шкільний будинок в Цецеві мурований з мокрого каменя.

В літі спливає він водою, а в зимі стіни покриваються морозом. До такої школи переноситися учителеві в 32 році служби це те саме, що положитися до гробу. Родина попереднього вчителя цілий час хорувала, а він сам мусів піддатися тяжкій операції. Учителька п. Лісковичі, що вчила в тій школі, перебувала цілий останній рік на відпустці.

Перед війною всі справи перенесень переходили через засідання членів шкільних рад: окружної і краєвої, в яких брали участь представники гр.-кат. обряду і вчительства, котрі почувались до обовязку боронити вчительство перед нелюдяною та химерною поведінкою інспекторів. Тепер переводить всі перенесення „для добра школи" кураторія або шкільний інспекторат без перевірки закидів і без дисциплінарного слідства. За будову людових домів дістає польськ е вчительство похвали, аванси і кращі посади, а від українців вимагають або „сполечної праци" в польському дусі, себто просто діяльности у протиукраїнському дусі, або чекає їх догана за — брак суспільної праці! Коли український вчитель працює на українському суспільному полі — чекають його доноси, шикани, перенесення або емеритура.

Учитель ніколи не довідається правдивої причини перенесення, живе під гнітучим враженням, що зробив якийсь незнаний йому злочин, а що совість в нього чиста, тому в тяжкім болю, смутку й огірченні з затисненими зубами переноситься на нове місце осідку. Рештки українського вчительства на терені Сх. Галичини живуть у безнастанній трівозі за свою долю.

Вершком нетолеранції супроти українського вчительства треба вважати факт перенесення українського вчителя за те, що він вів (діловодство) кооперативу.

Одинокою причиною перенесення вище згаданого вчителя є те, що в селі понад 1.000 душ населення є 157 поляків, для котрих вели в зимі народній університет, заложили читальню Т. Ш. Л. і Кулко Рольніче, а солтиса запитували з міродайних кол, чи не бажав би собі змін у школі. Домагання місцевих поляків, щоб учитель був поляк і вів новозаложені польські організації є частинно навіть оправдане. Але розвязка моглаб прийти за порозумінням інтересованих без болючої вівісекції.

На жаль, адміністраційні і шкільні власти не хочуть навіть чути про цю зближену до справедливости розвязку, бо мусіліб признати слушність домаганням українського населення в повітах Сх. Галичини та обсаджувати школи вчителями польської і української народности в залежности від числа душ у даній місцевости.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 23.

ОЛЕНКА ОМА.

РЕВІЗІЯ.

Це було ще в тих часах, коли гуділи гармати, коли на широких, кулями заораних полях виростали могили з березовими хрестами.

От, тоді-то звичайному смертникові, коли він не був вояком — нічого не було вільно. Не було вільно мати тютюну ні цукру, білизни ні коців. Це були безапеляційно речі „військові".

Воякові також не було нічого вільно. Одначе вільно було йому курити досхочу і врядигоди підісти собі, коли попав у запілля...

Та листок запашного, дорогого тютюну штука непроста! Вже думкам самим люба! Тому Василь охоче зарискував в імя гасла: до відважних світ належить... і — засіяв тютюн у кукурудзах, ген далеко в царині, щоб ніяк „шандарське" око його не вгледіло.

Та таки вгледіло. Лиш прижмурилося, бувім-то нічого не бачить.

А Василь рад, що штука вдалася, позривав широкі тютюневі листки. Потайки сушив їх на поді та не раз і не два із страху потом обливався, коли побачив на подвірю жандармський багнет. Героїчно вдавав, що він — нічого...

І жандарм нічого.

А що часом жмурив лукаво очі — щож про це міг знати добросердний Василь? Хто то взагалі може знати, чому жандарм часом прижмурює очі?

Вкінці Василь зняв із шнурка посиляні тютюневі листки і — сховав. А коли сховав, то відітхнув і повеселішав.

І тоді саме прийшли до нього жандарми з ревізією.

— Скажіть, Василю, де у вас тютюн?

— Біґме, пани, нема в мене ніякого тютюну. Де-де в мене тютюн?! Та це відколи война — я цигарку кручу хіба тоді, як син Іван на урльоп приїде...

— Василю, то неправда! Ви дихаєте самим тютюном, а Івана на урльопі нема!

— Нема, ой, нема! Пани, мої гідні! Та Іван часом передасть пачку... Спасибі, тямить за старого, що любить, ой, любить си часом пакнути... Передав ми, ая! Подайно стара, пачку, там у столі, хай си пани подивлят... А може й ви закурите? Добрий тютюнець, біґме, добрий, сказано-ж військовий...

— Та що ви нам, Василю, теревені гнете? Миж добре знаємо, що у вас є тютюн. Найкраще покажіть його. Добровільно віддайте, то й кару напевно невелику дістанете за безправне плекання тютюну.

— Біґме, пани, в мене тютюну поза от тим, що в пачці — із свічкою не знайдете! Не вірите? Так, щож, шукайте!...

І стали шукати.

Наперед у хаті. Розкидали все: навіть у піч і в комин полізли.

— Та хто би, шановні пани, тримав таку дорогоцінну річ, як тютюн у комині?

— Мовчи! Не питаємо — злісно закліпали на нього очима.

В коморі повисипали з діжок зерно, що його ще не все вспіли зареквірувати, а тютюну як не було, так нема.

Лихі пішли в стайню і підлогу там здерли, а тютюну таки нема.

В стодолі розкидали все сіно, помішали з соломою, все на пусто.

Перейшлися по подвірю, по городі, скопали навіть землю там, де чогось була свіжо орушена без мурави — тютюну нема.

Прийшли ще раз у хату.

— Василю, ми напевно знаємо, що у вас є тютюн...

— Та як є, коли шукали, ба! ще як шукали, та не знайшли?

— Та ми знаємо, що є! Скажіть, Василю, де ви його сховали, а нічого вам за це вже не буде

— Біґме, пани, нема! Як може бути те, чого нема?

Жандарми зглянулися один на одного:

— Василю! Знаєте, не дивіться на нас, що ми в мундурах. Не беріть нас за жандармів. Ми вас так питаєм, вже не службово, бо ми на певно знаємо, що у вас тютюн є, хоч ми і не знайшли. — Де ви його до лиха так добре сховали?!

— Ей! пани! Жартуйте здорові — зареготався на все горло Василь. — Та я сказав би вам, та коли біґме, нема тютюну.

Жандарми з дива не могли вийти.

Це в їх службовій практиці перший раз щось подібного траплялося. Скинули з себе строгу, урядничу, безкомпромісову обовязковість і стали звичайними людьми, дуже цікавими, такими, якими заповнений світ. Людьми, що з деякою пошаною згідні подивляти щось незвичайного у своїх ближніх тоді, коли ті ближні спроможуться на якусь більшу, дотепнішу штуку від них самих.

— Василю, даємо вам найсвятіше слово чести, що нічого вам не буде за той тютюн. Навіть тютюну вам не заберемо! Куріть собі вже його на здоровля! Лиш покажіть, де ви його так хитро сховали?

— Дякую вам красно, пани, за добре слово. І вам най дасть Бог здоровля. Але я вже знаю, яке то панське — не во гнів вам, пани — слово чести. Коли ялівку мені до війська заби-

НОВИНКИ.

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо експедицію часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла"! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла" складає за рік Бібліотеку „Діла" з 12 томів.**

— **Чи Ви звернули увагу** на чеки „Центробанку", які ми долучили до нинішнього числа „Діла"? Не змарнуйте нагоди і зараз вишліть цим чеком зол. 5.50, а ми в перших днях вересня вишлемо Вам без окремої доплати **портрети Тараса Шевченка та Івана Франка,** формату 35×50 цм. у трьох колірах, на першорядному ілюстраційному картоні, що їх намалював наш славний мистець-маляр **Іван Труш.** Користайте з нагоди передплати, яка важна тільки до кінця серпня ц. р. — **По цім речинці портрети можна буде дістати по ціні зол. 4.— за один портрет, себто два портрети коштуватимуть** зол. 8.—. Чеки, якими будете пересилати гроші є назначені червоним хрестиком. **Адміністрація „Діла".**

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє число (184) „Діла" підпало конфіскаті за Пастирський Лист Митрополита Шептицького на першій сторінці у справі подій на Холмщині, Підляшші, Волині і Поліссі.

— **Майже 14.000 наказів у справі віднови домів у Львові.** Від 25. травня до кінця липня ц. р. будівельний уряд видав у Львові 4.156 наказів у справі віднови фасад домів, 1.781 наказів у справі малювання парканів, 595 наказів у справі усунення вітрин і 1875 наказів у справі перебудови подвір'я. У звязку з акцією очищення міста дільницеві уряди видали 3.213 наказів у справі віднови домів і 2.193 санітарно-порядкових наказів.

— **Екзекуція на Іларієві Куку у Львові.** Засуджені за напад на бл. п. Ясінських у Белзці Іларій Кук та Володимир Качор звернулися до президента держави з проханням помилувати їх. Президент помилував лиш Качора, на Кука присуд затвердив. Екзекуція відбудеться у Львові, бо засуджений перебуває в Бриґідках.

— **Велика крадіж у Львові.** В суботу 20. ц. м. пополудні вломилися невідомі злодії до помешкання Л. Гарба при вул. Жовківській ч. 65 у Львові, розбили вогнетревалу касу і забрали 1.100 долярів, 4.500 зол. готівкою, біжутерію й облігації, вартости 20.000 зол. — разом вартости 30.000 зол. Покищо поліція не зловила злодіїв.

— **Львівська хроніка.** У Львові вибух загальний страйк коло 700 столярських робітників, які домагаються підвишки платні. — Ґустав Цверлінг повідомив поліцію, що ще 19. ц. м. вийшла з хати його служниця Софія Карчинська і дотепер ще не вернулася. — При вул. Білінських наколесник Гавснер наїхав на Магдалину Станкевич, яка важко потовклася. — У львівських броварах дійшло до вибуху малого кітла, підчас якого важко попарився 25-літній робітник Вацлав Ярош. Його відвезли до шпиталю.

— **Пропав 15-літній хлопчина.** Перед шістьома тижнями вийшов з хати 15-літній Михайло Гукало, с. Матвія з Гутиська, пов. Жовква і дотепер ще не вернувся. Батько звернувся до поліції, щоб шукала хлопця, але дотепер ще не відшукала. Хлопчина малий ростом, не вміє ні читати ні писати і гикається. Кожний, хто зустріне цього бідного, недорозвиненого хлопця, нехай повідомить найближчу станицю поліції, яка відошле його вже до батьків, які дуже журяться дитиною.

— **Трагічна смерть залюблених у Кожичах.** У понеділок 22. ц. м. пополудні розігралася в Кожичах, пов. Львів страшна траґедія на любовному тлі. Залюблений хлопець 25-літній Павло Кривута застрілив 17-літню зарібницю Анну Штукало і сам скінчив самогубством. До траґедії обоїх залюблених дійшло тому, що мама молоденької дівчини не згодилася на подружжя Кривути з її донькою, бо він мав погану славу в селі. Залюблений по вуха Павло Кривута рішив скінчити самогубством. Перед убивством написав листа до батька, в якому вияснив причини свого вчинку і пішов у поле недалеко фільварку, де стрінув свою кохану. Відкликавши її на бік — Кривута застрілив її з кріса і сам негайно скінчив самогубством. Траґедія залюблених викликала сильне враження.

— **Краєва хроніка.** В Журавниках недалеко Білки Шляхотської глина присипала 27-літнього робітника Владислава Ляховського. — У Небилівській Слободі, пов. Калуш, земні ґази витиснули із верха нафтову ропу в копальні фірми Сезам. Продукція нафти доходить до 1½ вагона денно. — На стації в Завадові згинув під колесами льокомотиви 27-літній робітник М. Ковалик з Зашкова.

— **Самоходова катастрофа на Холмщині.** Вантажний самохід з Дрогобича, що їхав до Красноставу наїхав у кольонії Ігнасін на фіру, яку розторощив. Візник І. Ліпінський і Сахар Розенцвайґ згинули, два інші подорожні важко ранені. При зударі самохід перекинувся, але шофер вийшов з катастрофи здоровий. Його арештувала поліція.

— **300 тисяч золотих відшкодування за каліцтво.** Дня 25. березня 1937 р. дійшло до страшної катастрофи моторового поїзду на лінії Варшава—Катовиці недалеко стації Рудники. В цій катастрофі згинуло 5-ох залізничників і було ранених кільканацятьох пасажирів. Тепер один з подорожніх директор одного промислового концерну в Катовицях виступив до суду з позвом проти державного скарбу домагаючись 300 тисяч зол. за трівке каліцтво.

— **Автобус розбився до тополі.** В Ожарові під Варшавою трапилася в понеділок 22. ц. м. автобусова катастрофа, в якій було 16 осіб ранених. Причиною катастрофи був віз селянина, що їхав самою серединою дороги. Шофер автобусу намагався оминути віз, але автобус зударився з придорожньою тополею, розбився і перевернувся до рова. Зпід звалищ автобусу витягнули 16 ранених осіб, з того 10 жінок. Одну з них Софію Беньковську відвезли у безнадійному стані до варшавського шпиталю. Беньковська їхала з чоловіком на похорон своєї кузинки до Варшави.

— **Сильна буря з дощем** перейшла над Лодзею та околицею. Вода затопила нижче положені вулиці і заподіяла великі шкоди у брукарських роботах кільканацятьох вулиць. Від громів повстало в оклиці Лодзі кілька пожеж.

— **Страшна катастрофа в підземній залізниці.** В понеділок 22. ц. м. вечором зударилися на стації підземної залізниці при 116-ій вулиці в Ню Йорку два поїзди, які їхали з роботи. Оба поїзди були переповнені подорожними. Підчас зудару дійшло до страшного вибуху. На добавок згасло електричне світло наслідком короткої злуки і в тунелі залягла темнота. Невідомо звідкіля почав добуватися густий чорний дим, що утруднював страшенно рятункову акцію. Не диво, що страшний переполох огорнув усіх подорожніх. Стогін важко ранених і крики здорових подорожніх накликували до рятунку. Заалярмована пожежна сторожа, санітарна служба і поліція почали виносити ранених та вбитих. Покищо винесли з тунелю [illegible] ранених і трьох вбитих. Розміри катастрофи велитенські. Рятункова акція йде далі.

— **Ґанґстери заробляли по 200 міліонів долярів річно.** Процес проти діяча демократичної партії Джіма Гайнеса та його товаришів в Ню Йорку виявив сензаційні речі з діяльности ватаги ґанґстерів. Розправа виявила, що ватага ґанґстера Флеґенгаймера мала з нелеґальної льотерії майже 200 міліонів долярів річного доходу. Мурин з Гарлему Помпес зізнав на розправі, що мав пересічно 8 тисяч долярів приходу щодня, але свій „дохідний інтерес" мусів відступити жидові Флеґенгаймерові. Інший свідок зізнав, що Флеґенгаймер дав 15.000 долярів на виборчий фонд демократичної партії в 1932 р. Зате кількох його людей обсадило становища, що ґарантували безкарність всієї ватаги.

— **Буря з градом понищила винниці.** Околиці Вінер Нойштадт навістила градова буря. Град величини яйця, падав пів години і знищив зовсім листя та овочі у винницях і садах та землеплоди на полях так, що на просторі кільканадесятьох кільометрів ціла околиця зовсім знищена. Матеріяльні втрати велитенські.

— **Літак упав на вулицю в Берліні.** В понеділок 22. ц. м. вечором військовий літак впав у дільниці Ной Кельн об дах дому і звалився на виставове вікно крамниці. Літак важко ранив три особи у крамниці і легко трьох прохожих. Двох членів залоги літака врятувалося.

— **Найбільший ледняк світа.** Наукова експедиція університету Говарда відкрила на Алясці новий ледник, що є найбільший на світі. Підчас лету над горами американські дослідники відкрили, що ледняки Бекінґ, Севард і Маляспіна творять одно велике леднякове поле довжини 235 миль.

— **Тунель на 9.350 метрів.** У найближчім часі Болгарія приступає до будови залізничого шляху Зовеч—Троян—Карлово, що перетне гори на Балкані. У звязку з будовою нового залізничого шляху перекопають тунель довжини 9.350 м. Буде це найдовший тунель на Балканськім півострові.

рали, то дали квит та казали: слово чести, що гроші за той квит у канцелярії дістану. Я пішов туди, а там на мене висварилися та загрозили, що повісять, як ще раз прийду... І скажіть, пани добрі, защо? За мою ялівку, що я її тяжко в час війни годував?

— Е, Василю, та то з тютюном не має нічого спільного. Тоді було інакше. Тут був недалеко фронт. А тепер інакше. Тепер ми лиш тютюну шукаємо. Но, Василю! Не вірите нам?.. То якжеж маємо до вас говорити? Кажемо вам, що ми не як „шандарі", а так вже з простої, людської цікавости хочемо знати, як ви той тютюн „мудро" сховали...

Василь нерішуче замотав головою, а зір його непевно спинився на жінці.

— То, як, стара? Хіба вже скажу панам, коли вже так дуже наперлися знати...

Жінка з острахом глянула на нього, мовби хотіла впевнитися, чи часом Василь з глузду не зсунувся. „Оце!.. А хтож то вигадав на світі, шандарам віри ймити! Хочби хрестом святим клялися — не вір!"...

— От, бачите, Василю, ви вже самі себе зрадили, що таки тютюн маєте. Тепер могли би ми вас за це потягнути. Та — як ми вже вам обіцяли, що нічого вам за той тютюн не буде, то вже можете нам тепер вірити, що не маємо супроти вас ворожих намірів, і — слова додержимо.

— Та... я хотів би щось наперед знати — замнявся Василь, дручи потилицю.

— Кажіть.

— Хто вам доніс, що в мене тютюн?

— Ніхто не доніс. Ми самі бачили його у вас на полі.

— От, як! — здивувався. — А я думав, що то сусід котрий такий добрий...

— А сусіди знали?

— Аво! Та де знали! Ще чого! Але думав — може де підглянули... Або то нині можна кому вірити...

— Но, Василю, так показуйте, де той тютюн?

— Та воно — ніби так... — аж зніяковів Василь. — Мені якось аж стидно показувати, бо вінжеж таки на очах.

— Як це так? На очах! — аж закричали, — коли ми його не знайшли і тепер не бачимо! — а очі в них так заносили по всій хаті.

— А он тут — вказав Василь рукою на решето, що висіло на стіні.

Спинилися на ньому недовірливим поглядом. Один з жандармів підійшов і рвучко взяв за решето.

— Ой, а беріть но, лиш поволі, бо впаде тай подреться мені тютюнець, — забідкався наraз Василь, підбігаючи до решета.

Зняли. А решето справді битком набите листками повязаними гарненько в пачки.

Жандарми телеґрафували собі очима, що зробили невибачну дурницю: як можна було не поцікавитись, таким решетом на стіні!

— Тьфу! Щезни! — заклели досадно.

А Василь стояв розраданий та усміхнений, мов дітвак, котрому вдалося обійти безкарно строгий заказ.

— Бувайте здорові, Василю, та дякуємо вам. От тепер, коли прийде нагода, то не лиш під решета, а навіть у склянки будемо заглядати.

—o—

— **Згоріло 12 коней.** У стаднині годівлі коней Норт недалеко Нант вибухла пожежа, підчас якої згоріло 12 перегонових коней. Шкода сягає 2 міліони франків.

— **Демонстрації національ-соціялістів у Будапешті.** В неділю 21. ц. м. національ-соціялісти зорганізували в Будапешті кілька демонстрацій в ріжних частинах Будапешту. Поліція арештувала кількадесять демонстрантів. До поважніших подій не дійшло.

— **75.000 долярів за головну ролю.** Летун Корріген, який недавно перелетів літаком старого типу Атлянтійський Океан, підписав контракт з одною кінематографічною фірмою. Летун відіграє у фільмі головну ролю і дістане за це 75.000 долярів.

— **Масовий наплив прочан до Люрд.** У пятницю 19. ц. м. почалося у відомій відпустовій місцевости Люрд у Франції традиційне храмове свято. Першого дня підчас Служби Божої було присутних коло 40 тисяч самих жінок. М. і. до Люрду прибуло поверх сто хорих, які моліть Бога, щоб привернув їм здоровля.

Дописи.

МОСТИСЬКА.

Повітове Лугове Свято в 950-ті роковини хрещення України. Вже ранком напливали Луги та народ до Мостиськ до місцевої маленької церковці. На неділю 21-го серпня заповів Повітовий Луг у Мостиськах Повітове Свято в 950-ті роковини хрещення України. До Служби Божої стануло пятьох священників під проводом о. дек. Куціля. Співав прекрасно хор з Черняви. Народ не міг поміститися в церкві та мусів стояти під церквою на звинтарі та на дорозі. Шкода, що Служба Божа не відбулася на площі, де народ був би міг її вислухати. Але перемиський Владика не дав дозволу на полеву Службу Божу навіть таку, як в 950-ті роковини хрещення України. По Службі Божій відбулося посвячення Пропамятної Таблиці, яку уфундували Луги мостиського повіту з написом „В 950-ті роковини хрещення України — Мостищина". Таблицю вмурували в церковці на одному з філярів. До посвячення стануло 11 священників. По посвяченні рушив похід з церкви на площу спортового Товариства „Стріла", де мало відбутися Лугове Свято. На площі відбулося водосвяття, якого доконало 11 священників. Прекрасну проповідь про вагу хрещення України виголосив б. курат о. Андрій Пшепюрський. Проповідник накреслив історію хрещення України, яке започаткувало розквіт культури на Україні. У програму академії увійшли хорові точки і деклямації. Хор з Черняви відспівав пісні: „Почаївська Божа Мати", „Через поле широкеє" і „О сповагай нас Діво Маріє". „950 літ під Христовим прапором" віддеклямувала луговичка з Годинь та „Проповідь Іляріона", віддеклямував луговик з Годинь. Дальше ішли руханкові точки Лугів. До звіту стануло 247 луговиків і луговичок. Звіт відібрав голова Великого Лугу д-р Дашкевич, який привитав Луги мостиського повіту на Святі, бажаючи, щоби Луги були тими, що в Києві, на Володимирській Гірці засвітять назад лямпи на хресті, що його тримає Великий Князь Володимир. Лямпи, які горіли до часу, доки большевики їх не погасили. Дальше ішли лугові вправи луговиків і луговичок. Вправами командував голова Повітового Лугу хор. Осип Фединa, а вправами луговичок Неля Пухальчівна. Вправи випали гарно, рівно. По вправах попрощав Луги голова Повітового Лугу Осип Федина. У своїй промові він підкреслив велич Української Держави за часів панування кн. Володимира Великого та подав хід подій дальшої історії українського народу до найновіших часів. По дефіляді Лугів вже під вечір народ почав розходитися домів. Недільний день був прекрасний, соняшний. До Мостиськ прийшло до яких 4000 народу з усіх майже сіл мостиського повіту на це величаве свято і всі певно з задоволенням верталися назад. Та не обійшлося це величаве свято в Мостиськах без незрозумілої протиакції ріжних молодих людей, які агітували, щоби народ не ішов на свято, подаючи за причину невдоволення, що свято в 950-ті роковини хрещення України уладжує Повітовий Луг, а не філія Просвіти. Але ця агітація не принесла агітаторам ніякого успіху і свято відбулося величаво, і навіть сам Повітовий Луг не сподівався, що так багато народу прийде.

КОЛОМИЯ.

З мистецького життя. При Ягайлонській вулиці ч. 48 в тихому старому домі міститься робітня арт. маляра Я. Лукавецького. Там працює він уже кілька літ; овочі його праці розміщені по стінах його кімнат, а багато з них прикрашує стіни місцевого Музею ім. о. Йосафата Кобринського „Гуцульщина" (м. ін. прекрасні портрети Б. Левкова, д-ра Кубійовича й ред. О. Скалозуба) та помешкання коломийських громадян, що любуються у справжніх оригінальних мистецьких образах. Хто відвідає музей і пригляне ться там портретам не повелає нагоди загостити й до мистця, і ця гостина не залишиться в нього без естетичного й морального задоволлення. Ввічливий мистець радо покаже йому своє надбання, а попри те поділиться своїми поглядами на завдання мистця-громадянина серед нашого народу та плянами своєї дальшої праці. Власне живе відчуття громадянської повинности одна з симпатичних позитивних прикмет характеру нашого молодого мистця. Він не засклеплюється в межах мистецтва для мистецтва, але радо віддає свій дорогий час на послуги громадянству, чи то йдучи назустріч потребам театрів у декорації сцени, чи то уладжуючи величаві декоративні рами для репрезентативних імпрез, як ось концерти в честь Шевченка і Франка. Коли взяти на увагу далеко недостатнє серед громадянства розуміння вартости (мистецької й матеріяльної) таких декоративних обстанов, то справді праця мистця в тому напрямі має всі познаки жертвенности для вищої ідеї. Алеж це не вичерпує всього. Бо оце вже другий рік 1. травня до 1. жовтня відбувається в його кімнатах (а мистець заповідає, що й надальше щорочно відбуватиметься) практично й теоретично наука всіх родів пластичного мистецтва. З неї користають, і на дальше можуть і повинні користати, всі адепти малярського й різьбарського мистецтва: в першу чергу аматори, яким потрібний короткий приступний курс знання й естетики мистецтва; дальше ті, що бажають посвятитися малярській професії, — для таких організує мистець систематичний 3-літній курс для докладного вивчення техніки вибраної галузи пластичного мистецтва, зокрема теоретичні виклади мають дати їм основи розуміння мистецтва взагалі; а вкінці ті, що підготовлюються до іспитів: учительських, технічних, академії (краєвих і заграничних), до дипломаків і патентів. Науку закінчується публичною виставою праць учнів. Першу таку виставу мало громадянство нагоду оглянути восени минулого року; вона засвідчила корисність праці мистця-вчителя і була справді великою мистецькою несподіванкою для цілого тамошнього в цьому мистецтві громадянства. Так ось маємо в осередку Покуття, нашій Коломиї, справжню й поважно поставлену малярську студію. Досі згуртувалось у ній коло 30-ти учнів а між ними чимало талановитих селянських хлопців, які без попередньої підготови під уважливою опікою свого вчителя від богомазних спроб дійшли в мистецьких осягах вже до замітного ступня й подають чималі надії. Безумовно п. Лукавецький у своєму ідеалістичному пориві для почину вважали гідному ділу, на яке звернути увагу вважаємо теж своїм громадянським обовязком. Коли трапиться одиниця з хистом до малярства, а скінчила 16-тий рік життя і має охоту запізнатися з тим мистецтвом, а може пізніше йому й присвятитися, нехай не втратить нагоди й засягне інформацій в мистця. Бо пора і спосіб навчання, оплати, кошти приладдя, а для замісцевих і приміщення обдумані теж, що дають змогу навіть незаможним користати з науки. Заінтересованим у тій справі дає мистець потрібні інформації із повним пляном навчання. Ми від себе можемо шановному мистцеві тільки побажати, щоб його гарні задуми найшли зрозуміння і підтримку в тих, на чию користь наставлена його праця: щоб удалось йому виховати гурт тямущих малярських працівників та створити з них задумане мистецьке товариство для заспокоєння потреб зі всіх галузей пластичного мистецтва на Покутті та для забезпеки станових інтересів його членів. Щасть Боже!

Дм. Н.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Біле на чорнім.

Вчорашне „Діло" дійшло до читачів з великою білою плямою на саміськім переді. Навіть наголовка, навіть підпису автора не пощадив червоний олівець. Сяде читач „Діла" (а сподіваюся, що так само з нинішними числами двох інших щоденників!) і пустить задуманий зір по білому полі...

— „Що там такого могло бути?!" — скаже до себе.

І почне догадуватися: „Вступна стаття?... Не виглядає! Вступні статті поміщувані в іншому місці. Маніфест!?... Чий? Національної репрезентації, ради, комітету?! Не було ніяких предвісників такого кроку! Що воно таке?!..

Задумається читач і полине думкою до города князя Льва, а там до камениці Ринок 10, Костюшка 1 а, чи Чарнецького 8, а там у редакції щоденників.

— Ех, — зідхне — коби я там був! Напевно довідавсяб".

А потім сяде і напише до редакції письмо: „Ради Бога, дорогі панове, скажіть, що було на самім переді в числі з дня 23. серпня 1938? На ласкаву відповідь залучую марку.

Остаю" і т. д.

Не знаю добре параґрафів, але мені здається, що вільно буде відписати кожному з П. Т-нтів: „Це був Пастирський Лист Галицького Митрополита Кир Андрея". Я цього у фейлетоні не подаю, бо не хочу наражувати свого кутика в „Ділі" на трудноші в друкарні. Потім вишкрабуй ціле речення, або й викидай цілий склад. Нехай собі кожний індивідуально довідається...

Біла пляма в ґазеті...

Страшенно мене цікавить... Очевидно, крім „Діла", бо в „Ділі" знаю докладно що там було. Коли вона появиться у якійсь ґазеті — місця собі не можу знайти, що сконфісковане. Пускаю в рух телефони, конексії і тим подібні знайомства і вкінці довідуюся, що в траві пищало. Панство! Як я тоді уважно розбираю кожне сконфісковане слово! Скільки я вичитую між рядками, скільки додумуюся. Нераз зовсім невелика подія виростає до висоти піраміди Хеопса, а кожний вислів гуде як Кирило у Волоській церкві.

Уявляю собі, що тому кількасот літ конфіската направду давала сто відсотків успіху, тому кількадесять — якої пів сотні, але нині, при такій високо розвиненій техніці (залізниці, авта, літаки, телеґрафи, телефони і загалом звязки!) не знаю чи не дає на чисто.. манка.

Один прочитає, а десятьом переповість. А що кожний твір божий, так звана людина, має крім вух і язика ще й гін до творчости, то й подає далі з домішкою власних думок. І йде сконфіскована стаття як хвиля по цілім місті, повіті, краю, а чим ширше розходиться, тим більше в ній соковитости. Коли в першій редакції було соку 15 прц. то в останній є його найменше 150.

Це все про статті, фейлетони, новинки писані в нервозній редакційній атмосфері, писані, так сказати, на коліні.

Але є речі, які не потребують посторонніх додатків, бо від них не тільки не зискують, а тратять. Такі речі бувають рідко, зате часто треба їх учитися на память.

Щоби недокладним переповіданням не ослабити історичного змісту.

Думаю, що й цими днями треба буде вважати, щоби не ослабити змісту.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

СКАЛА (СТРИЙ) — ЗОРЯ.

В неділю 28. ц. м. відбудуться у Львові сензаційні товариські змагання двох наших футбольних дружин стрийської Скали та львівської Зорі. Обі дружини грають в Б-класі тому теж їх стріча буде одночасно міркою сил львівського футболю та провінціонального. Годі передбачити хто переможе в цих змаганнях, ми радше типували би на переможця Скалу, яка виказує тепер ревеляційну форму і диспонує д. сильним складом. Скала здобула цього року мистецтво Б-класи у своїй групі, чашу Стрия, та чашу Просвіти в турнірі Басейну. Це безсумнівно найсильніша під цю пору українська дружина на Підкарпатті.

Скала виступить у своїм найкращім складі з відомим грачем колишнього УВС-у (Прага) Гарасимовим, який вернувся до свого матірнього клюбу. Крім того львівська публика матиме змогу побачити в Скалі півкількох інших добрих змагунів як Новак, Малецький, Павлічко, Деркo та Єлків. Докладний склад Скали подамо в одному з чергових чисел.

Ті цікаві змагання відбудуться на площі Сокола-Батька в год. 3.30 попол.

ОКРУЖНІ ВІДБИВАНКОВІ ЗМАГАННЯ СОКОЛІВ ЗА ПЕРШЕНСТВО ЛЬВОВА.

В неділю 28. ц. м. стрінуться на пл. Сокола-Батька усі львівські гнізда у відбиванкових змаганнях. Побачимо дружини побратимів і посестер зі Сокола-Батька, Сокола II (Стрийське), Сокола III (Городецьке), Сокола IV (Личаків), Сокола V (Замарстинів) і Сокола Голоско Велике. Початок змагань у год. 9. рано на площі Сокола-Батька.

УЖГОРОД. РУСЬ — ВІЙСЬКОВИЙ СПОРТОВИЙ КЛЮБ XI УЖГОРОД 8:2 (3:0).

Товариський мотч із військовою дружиною вирішила Русь високо у свою користь. Ворота для Руси здобули: Фалеш 5, Чанчілов 3.

СЛАВІЯ (ПРЯШІВ) — РУСЬ ХУСТ 7:3 (2:2).

Наказані змагання закінчилися високою перемогою Славії, яка таким чином входить до дивізії.

ЧЕСЬКА ДЕРЖАВНА ЛІГА ВИСТАРТУВАЛА.

БРАТИСЛАВА. Братислава — Батя Злін 2:0 (2:0). Перший виступ новика Ліґи закінчився його програною.

КЛАДНО. Кладно — СК Пльзень 5:2 (3:1).

НАХОД. Славія — Наход 3:3 (1:2).

ПАРДУБІЦЕ. Пардубіце — Жіленіце 2:2 (1:1).

МОР. ОСТРАВА. Шл. Острава — Вікторія Жіжков 2:1 (2:1).

Театри.

Великий Театр:

Середа 24. 8. год. 8. „Шестий поверх“.
Четвер 25. 8. год. 8. веч. „Втішаймось життям“.
Пятниця 26. 8. год. 8. „Люди на кризі“.

Театр Ріжнородностей:

Від понеділка 11. 7. нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревсько-го (зєднані театри Заграва і Тобілевича). До 5. IX. п. р. виступають ще обі групи окремо. Їх репертуар такий:

Група А грає у Гвіздци і їде до Городенки.

Група Б. СНЯТИН:
24. 8. Орленя.
25. 8. Під куратeлею.
26. 8. Лісова пісня.
27. 8. Пригода в Черчі.
28. 8. Невольник.

Український Театр Йосифа Стадника:
ЗАЛІЩИКИ:
24. 8. Подвійна бухгальтерія.
25. 8. Чорноморці.
26. 8. Нітуш.
27. 8. Люди на кризі.
28. 8. Ой не ходи Грицю.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.
ПЕРЕГІНСЬКО:
24. 8. Безталанна.
25. 8. Чесна Сузанна.
26. 8. Після Беовиду.
27. 8. Мазепа.
28. 8. Гетьман Полуботок.

Незадовго театр виставить голосну пєсу зі сучасного життя в большевії п. з. „Жінка з вулиці“.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Півні є ключе“.
АПОЛЬО: „Маски льорда Блекнея“ на осн. Ст. Цвайга.
АТЛЯНТИК: „Пригода коло Парижа“.
БАЛТИК: „Правда перемагає“ (Павло Муні).
ВАНДА: „В. З. 6 не причалив“, „6 літ кохання“.
ҐРАЖИНА: „Жінки над пропастю“.
ЕВРОПА: „Щасливо скінчилося“.
КАСІНО „Вір мені“, „Малий джентельмен“.
КОПЕРНИК: „Тигр із Ешнапуру“, „Індійська гробниця“.
МАРУСЕНЬКА: „Тигр із Ешнапуру“ „Індійська гробниця“.
МЕТРО: „Саратога“, „Простак“.
МІРАЖ: Нечинне.
МУЗА: „Блакитна залога“.
ПАЛЯС: „Тавро зради“ на осн. Ст. Цвайга.
ПАКС: нечинне.
РАЙ: „Галька“.
РІЯЛЬТО: „Моя панна мама“.
РОКСІ: „Гра життя“ і додаток.
СВІТ: „Нансі Стіл пропала“, „Невинно почалося“.
СТИЛЕВЕ: Погоня за кавалером“ і ревія Боруцького.
ТОН: „Володар прерії“, „Бунт залоги“ „Мексиканські мельодії“.
УТІХА: „Пострах Дикого Заходу“ та ревія.
ХИМЕРА: „Голос джунглів“ із Гарі Пілем.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
„Люцерна“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каїм і Син)
„Еспанія“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 24. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 орх., 8.00 Перше свідання при орхестрі, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Хори з плит: Людкевич, Леонтович, Кошиць, 14.25 Сучасна українська поезія у польських перекладах, літер. нарис із рецитаціями Кліп. Германа,** 14.35 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, для дітей, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Сальон. [illegible], 16.40 Конкурсова гутірка П. Р., 16.45 Загонова шляхта над окраїн, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Оперетові фантазії з пл., 17.55 Гальо-позір! 18.00 Торунь, місто цвітів, 18.10 Концерт солістів, тенор, скр., форт., 18.45 Фрагмент із „Попілів“ Ст. Жеромського, 19.00 Віольончеля, фортепіян, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Спогади дитинства, розр. концерт, 20.45 Веч. денник, **21.00 Експорт домашньої птиці, гутірка Евг. Томашівського,** 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05 Новини з плит, 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 25. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Сальон. орх., 8.00 Веселе Добридень: пл., анекдоти, комунікати, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл. і господ. вістки, 14.15 Спів. ресіталь Ст. Лободзінського в супр. форт., 14.35 Легка музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.30 Давні прогулькові поїзди, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Мельодії Півночі, орх., 16.45 Нові завдання для жінок, 17.00 Отворення радіовистави, концерт симф. орх., сопран, 18.20 Ловець гадюк, 18.30 Театр Уяви: „Повною парою на Гонг-Конг“ Брінцера (Англія), 18.53 Репортаж із радіовистави, 19.00 Нар. капеля, 19.20, 20.40, 21.00 Актуальна гутірка, 19.30 „Подорожуймо“ — розр. концерт у перерві :„Три пародії екзотичної повісти“, 20.30 Веч. денник, 20.45 Для села: Власний сотик до спільної каси, 21.55, 22.00 Спорт, 22.05 У ритмі танку, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, метеор. комунікат, гутірка в нім мові, 23.15—23.55 Легка й танкова музика (Варшава II).

Пятниця, 26. серпня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт дутої орх., 8.00 Добридень наймолодшим, авд. для дітей, оповідання, плити з конферансієркою, 12.03 Полудн. авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Популярна музика з пл., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Сінокоси на Поліссі, оповід. для дітей, 15.30 Розвязка геогр. загадки з 26. VII., 15.35 Гутірка з хорими, 15.30 Господарські вістки, 16.00 Суїти у вик. орх., 16.45 Великопольська закутина вимережана хмолярськими тичками, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя, Жива музика, **17.45 Жінка у Совітах: в українській мові виг. д-р Харитя Кононенко,** 17.55 Гальо, позір! 18.00 Електричні очі, 18.10 Форт. твори Брамса, 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Пісні трубадурів і вагантів, бас, гуслі, лютня, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Для кожного щось гарного“ у вик. сал. орхестри, флет. скр., спів, форт.; у перерві Діяльоги, 20.45 Веч. денник, 21.00 Оборона машиністок, 21.10 Розр. концерт: пісеньки: гармонійка, два фортепіяни, 21.50, 22.00 Спорт, 22.15 Живий концерт бажань, орх., конферансієрка, 23.00 Ост. вістки, метеор. комунікат, Анг. гутірка в англ. мові, 23.15—23.55 Легка й танкова музика з пл. (Варшава II.).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 24. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Музика, 19.00 Вебер і Фльотов, 19.45 Веч. гомін, 20.10 Оперетові мельодії, БІЛГОРОД 20.00 Спів, 20.30, 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.00 Скрипка, 18.10 Дуети на кларнетах, 19.00 Орх., 21.15, 22.00 Циг. музика, 22.15 Спів, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Твори І. Штравса, 18.20 Нова музика на альтівку та форт., 22.30, 23.00 Музика з Відня орх., сол., КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Хор, ОСЛЬО 20.00, 21.00, 22.15 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта, ПРАГА 17.40 Квартет ц-дур Фібіха, 18.30 Танк. музика, 19.25, 20.00 На народню ноту, популярний концерт, 21.00 Чел.-фр. конц., РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.30 Клявесинова музика, 17. і 18. ст., 19.00 Пісні, 20.30, 21.00 Орх. концерт, 21.30, 22.00 Кабарет, РИМ 17.15 Скрипка, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Оперетка, СОФІЯ 19.0 Легка музика, 19.30, 20.00, 21.00 „Кармен“ оп. Бізета.

Четвер, 25. серпня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 16.30 Веселка. словно-муз. авд., 17.00 Нім. пісні, 18.00 Пісні й танки ріжних народів, орх., сол., 19.45 Веч. гомін, 20.10, Вечір танку, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, Будапешт 12.05 Віол., 13.15 Орх., 19.20, 20.00, 21.00, 22.00 „Льоенгрін“ оп. Вагнера, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. музика, 12.00, 17.10, Орх. концерт, 18.15 Вок. концерт, 19.00 Камер. музика на давніх інстр., 20.10 Вояцькі пісні, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.15, 21.00, 22.00 „Грізельда“ оп. Масенета, „Ле спектр де ля роз“ оп. Вебера, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Моцартові твори, КОШИЦІ 17.15 Спів, 18.15 Для Закарпаття, МІЛЯНО 19.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Віол., ПРАГА 18.20 Сальон. квартет, 21.00 Словацькі нар. пісні, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Фігарове весілля“ оп. Моцарта (Зальцб. фестіваль), РИМ 17.15 Концерт, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Вечір опер Пучініса: „Іль табаро“, „Сестра Анжеліка“, „Джанні Скіккі“, СОФІЯ 18.00 Військ. музика, 19.00 Легка музика, 19.30 Популярна музика, 20.00 Форт., 20.55 Мадярські пісні.

Пятниця, 26. серпня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Смичк. квартет, 18.00, 20.10 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, 21.00 Концерт смичкової орх., БІЛГОРОД 18.20 Сольо на флеті, 21.00 Спів, БУДАПЕШТ 12.05, 17.30,18.00 Орх., 13.30 Циг. музика, 19.20 Форт., 20.00, 21.00 Концерт хору циг. орх., БРАТИСЛАВА 19.55, 20.00 Слов. нар. пісні, БЕРОМІНСТЕР 19.00, 20.00, 21.00, 22.00 „Тангайзер“ оп. Вагнера (Зальцб. фестіваль), ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 18.00 Пісні й музика у вик. молоді, 19.00 Нар. пісні, 20.10, 21.00, 22.00 „Моніка“ оп. Достала, ДРОЙТВІЧ 20.00, 21.00 Бетовенівський концерт, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 Пісні у супр. орх., 21.30, 22.00, 23.00. Симф. концерт, ПРАГА 18.20 Сальон. музика, 19.55, 20.00, 21.00 „Св. Людмила“ орат. Дворжака, 22.30 Квартет б- дур Сука, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 „Ля роз де Розгайм“ драма Варіота з муз., РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 Легка музика, 22.10 Пісеньки та розр. музика, СОФІЯ 18.00 Легка музика, 18.30 Квартет манд., 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 „Корабель-марево“ оп. Вагнера.

БІРЖА.

Львів 23 серпня 1935

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72. 89·25 Доляри американські 5·30·50. 5·28·00 Доляри канад. 5·29·00—5·26·50. Фльорени гол. 290·74—289·00 Франки фр. 14·55—14·45, Франки швайцарські 122·00—121·80 Фунти англ. 25·97—25·81, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·90—15·45 Кор. дан. 115·95—115·10 Кор. норв. 130·48—129·20 Корони шв. 133·39—132.90 Ліри італ. 23·30—22·60, Марки фінлян. 11·47—11·25, Марки нім. 70·00 — 72·00, Гельдвін 25·95—25·45 Марки нім. срібні 97·00 — 94·00

Акції.

Банк Польський 125·00 Цукор. 39·50, Вугіль 34·50, Лільпоп 88·25 Моджеів, 16·00, Островець 69·00, Старахoвичі, 42·75 Габербуш 57·25

Папери.

4 і пів проц. внутр. 67·00, 67.25 3 інв. 1 ем. 84·00, серія ненот. 3 поз. інв. 2 ем. 83·25 серія ненот. 5. конверс. 70·00 прем. дол. 42·50 з консол. 67·00
Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“
Львів, 23 серпня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·50 зол.
1 кг. масла експ. вкл. з оп. деф. ціна 2·5.
молоко . . . 14—15 сот.
яйця (копа) . . . 3·70 зол.

Тенденція на масло знижкова, на яйця і молоко вдержана.

ОПОВІСТКА.

Товариський Зїзд членів Укр. Техн. Товариства відбудеться 11. вересня п. р. В програмі крім станових справ розгляд актуальних питань промислу. Близчі дані у щоденній пресі і Техн. Вістях. Зголошення участи до: Українського Технічного Товариства — Львів, Гродзіцьких 1. 1742

МЕШКАННЯ

КОМФОРТОВИЙ покій, кухню винайму від 1. IX. Рапперська 18. 1739 1-1

КУПНО — ПРОДАЖ

СІДЛОВІ англійські мила, свіжий транспорт — ВАЛІХЕВИЧ — сідляр, Львів, Шайнохи 2. 1666 1-10

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛИТЯК, Байки 14, тел. 238-24. 1682 5-20

КОМПЛЕТНІ кухонні виправи — емалія 65.—, алюмінієм 90.—, з млинками, залізом і т. д. РЕНТІПНЕР, Легіонів 21. 1645 1-6

СТАНЦІЇ

ПРИЙМУ на станцію учеників, або учениць. Дбайлива опіка. Ольга Фасієвич, Львів, ул. Болгарська з. м. 4. (бічна Пелчинської). 1738 2-3

ПРИЙМУ учеників, учениць на мешкання. Спокій — комфорт. Вул. Земялковського 2 (пл. св. Юра) Сторощук. 1737 1-3

ПРИЙМУ 3 дівчинки на станцію. Поміч у науці. Фортепіян до вжитку. Околиця костела св. Антонього. Зголошення до Адміністрації під „Левицька“. 1743 1-3

РІЖНІ

ЛЯБОРАТОРІЙНІ ПЛАЩІ, найліпші, найтриваліші, найдешевше тільки у робітні „ПАЛІЮМ“, Гетьманська 22. побіч Музею. 1736 1-14

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 81-100

ОГОЛОШЕННЯ.

КОНКУРС.

ФІЛІЯ МУЗ. ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛИСЕНКА в ЗОЛОЧЕВІ розписує конкурс на становище вчителя скрипкової кляси. Зголошення слати до 1. IX. 1936 р. на адресу М. Віханська, Золочів, Костюшка 2. Платня згідно з умовою. Неправильні подання без відповіди. **Виділ.** 1711 2-4

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по . . зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик
Видає Видавнича Спілка „Діло“
З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10